

A BAKONY DÍSZBOGÁR-FAUNÁJÁNAK ALAPVETÉSE (COLEOPTERA: BUPRESTIDAE)

MUSKOVITS JÓZSEF

Budapest

Abstract: The data base of the buprestid-fauna of the Bakony (Coleoptera: Buprestidae). In this work the author summarises the current knowledge of the Bakony's buprestid-fauna. An annotated list of collected buprestid-species and the relevant literature is also presented. This work is based on the materials of various natural museums and private collections and on KASZAB's (1940) literature datas. Eighty-six buprestid-species and one subspecies are mentioned from the investigated area, while about 120 species are known from the whole Hungary. *Kisanthobia ariasi* and *Agrilus kubani* were found in the Bakony's territorium for the first time in Hungary. Nine buprestid-species are protected by law in Hungary, from which five species known to occur in Bakony.

Bevezetés

Rovartani szempontból a Bakony Magyarország jobban kutatott területei közé tartozik. Ez annak az eredménye, hogy több mint 35 éve számos amatőr és hivatásos entomológus végez rendszeres gyűjtéseket, megfigyeléseket a vizsgált területen. Az entomológusok ma is jelentős számban vesznek részt a zirci Bakonyi Természettudományi Múzeum irányításával működő „A Bakony természeti képe” elnevezésű kutatóprogramban. A faunakutatások eredményeit ismertető munkák rendszeresen megjelennek „A Bakonyi Természettudományi Múzeum Közleményei” évfolyamaiban.

A Bakony területéről már a XIX. század végétől vannak díszbogáradataink. Az első ismert jelentősebb gyűjtő WACHSMANN FERENC volt az 1900-as évek körül, aki Pápán és környékén gyűjtött, gyűjteménye a Magyar Természettudományi Múzeumba került. WACHSMANN a gyűjtései alapján összeállított fajlistát a Rovartani Lapok XIV. számában közölte (WACHSMANN 1907), amelyben a díszbogarak 22 fajtát említi.

A későbbi években többnyire csak szórványos gyűjtések során előkerült példányokat ismerünk, és csak a XX. század hatvanas-hetvenes éveitől kezdve vannak többé-kevésbé rendszeresnek mondható gyűjtések, amikor is megindult „A Bakony természeti képe” c. kutatóprogram.

Az első időszakban főleg PAPP JENŐ és TÓTH SÁNDOR gyűjtéseiből kerülnek be díszbogarak (is) a múzeumi gyűjteményekbe. Rajtuk kívül PODLUSSÁNY ATTILA, ROZNER ISTVÁN, ÁDÁM LÁSZLÓ és SZALÓKI DEZSŐ gyűjtőtevékenységét lehet kiemelni a díszbogarakat csak szórványosan gyűjtő entomológusok népes táborából.

A legutóbbi években díszbogárgyűjtő tevékenységet (is) végzők közül KUTASI CSABA, MEDVEGY MIHÁLY, MUSKOVICS ANDRÁS, MUSKOVITS JÓZSEF, RAHME NIKOLA, SZÉKELY KÁLMÁN és VIDA GYULA nevét érdemes megemlíteni.

A gyűjtőkre általában az jellemző, hogy más rovarcsaládok mellett gyűjtik a díszbogarakat is. A gyűjtött példányok egy része közvetlenül a múzeumi gyűjteményekbe, egy része a magángyűjteményekbe kerül. Feltételezhető, hogy idővel a magángyűjtemények is a múzeumi gyűjteményeket fogják gyarapítani.

A Bakony díszbogárfaunájáról összefoglaló mű még nem jelent meg. WACHSMANN (1907) Pápa környékéről közölt fajlistáján kívül Vászoly és környékének díszbogarairól jelent meg összeállítás (MUSKOVITS – SZÉKELY 2001), amelyben a szerzők 50 díszbogárfaj előfordulását mutatták ki.

A nagyobb terjedelmű művek közül a XIX. század végén kiadott „A Magyar Birodalom Állatvilága” (Fauna Regni Hungariae) KUTHY (1896) által szerkesztett III. kötetében a Bakony területéről 29 faj 30 lelőhelye található.

CSIKI (1909-1915) „Magyarország Buprestidái” c. munkájában – amely elsősorban határozókulcsokat és nem elterjedési adatokat tartalmaz – 18 faj 21 lelőhelyét közli.

KASZAB (1940) „Die Buprestiden Ungarns, mit Beschreibung neuer Formen (Coleopt.)” című, kifejezetten lelőhelyadatokat közlő munkájában már jelentős a területről kimutatott fajok száma, nevezetesen 57 faj 175 lelőhelye található meg a műben.

Az eltelt idő alatt jelentősen növekedett a gyűjtőintenzitás, aminek az lett az eredménye, hogy jelenleg már 87 taxonnak jóval több, mint 1000 lelőhelyadatát ismerjük, és ennek alapján megállapíthatjuk, hogy a díszbogarakat illetően a Bakony hazánk jobban megkutatott területei közé tartozik.

A Bakony díszbogárfaunájának alapvetése céljából megírt jelen munkában a fajlista összeállításánál figyelembe vettem a zirci Bakonyi Természettudományi Múzeum, a budapesti Magyar Természettudományi Múzeum, a sátoraljaújhelyi Kazinczy Ferenc Múzeum, a Csupaki Talajvédelmi és Növényegészségügyi Állomás, valamint Gaskó Kálmán (Budapest), Juhász János Csaba (Budapest), dr. Medvegy Mihály (Budapest), Muskovics András (Tárnok), dr. Muskovits József (Budapest), Rahmé Nikola (Budapest), Retezár Imre (Budapest), Rozner György (Kisberény), Rozner István (Budapest), Szalóki Dezső (Budapest), dr. Szerényi Gábor (Erd), Székely Kálmán (Budapest) és Vida Gyula (Győr) gyűjteményeiben található példányok adatait.

A gyűjteményekben talált példányok meghatározását, illetve a régebbi determinálások revízióját a szerző végezte el.

A díszbogarak jellemzése

A díszbogarak a *Buprestoidea* szuper-családba tartozó, többnyire feltűnően színpompás, jellegzetes alakú bogarak. Jellemző rájuk, hogy testük erősen szklerotizált, azaz kitinpáncéljuk kemény, erős. Lábaik aránylag rövidek, fejük a szemek hátulsó szegélyéig az előtorba visszahúzhatók. Magyarországon mintegy 120 faj fordul elő, a becslések szerint az egész világon körülbelül 15000 faj élhet.

A faunaterületünkön előforduló díszbogárfajok nagysága 2 mm és 32 mm között van. Valamennyi faj kifejezetten meleg- és napsütéskedvelő. Gyakori a nemi dichroizmus (adott faj esetén a hímek és a nőstények színezete egymástól többé-kevésbé eltér) és gyakori a nemi dimorfizmus is (a hímek és nőstények között többé-kevésbé jól látható morfológia különbségek vannak).

A díszbogarak lárvái kizárólagosan növényevők (fitofágok), rejtett életmódot folytatnak és túlnyomó többségük fák, bokrok törzseiben, ágaiban él a kéregben, a kéreg alatt, vagy a farészben. A fajok jóval kisebb csoportjának lárvái lágyszárú növények száraiban, gyökereiben vagy a levelekben élnek. A lárvák – a tápnövényfajok számát tekintve – lehetnek monofágok, oligofágok és polifágok. A kifejlett imágók tápnövényeiken, virágokon, száradó fákon vagy ölfarakásokon találhatók.

Az egyes fajok életmódjára, tápnövényeire vonatkozó legfontosabb ismereteket a fajok leírásánál közöljük.

A díszbogarak jelentősége

A díszbogarak csak ritkán, kivételes esetekben szaporodnak el tömegesen. A kifejlett imágók a tápnövények leveleinek megrágásával vagy virágok pollenjeinek elfogyasztásával csak jelentéktelen károkat okoznak. A fitofág lárvák fejlődési ideje általában 1-3 év. Legtöbbször beteg, sérült fákból fejlődnek, ritkán élő, ép növényekben.

A nagyobb, szép és élénk színű díszbogarakat a gyűjtők is nagyra értékelik, és szívesen teszik gyűjteményükbe. Ennek ellenére azt lehet mondani, hogy sok fajuk kifejezetten ritka, vagy nagyon nehezen gyűjthető. Jellemző, hogy a Bakony területéről kimutatott 87 faj közül 11 fajnak csak egy-egy, további 11 fajnak pedig csak két-két példánya ismert.

Védett fajok

A környezetvédelmi miniszter 13/2001. (V.9.) KöM rendelete szerint Magyarországon kilenc díszbogárfaj tartozik a védett állatfajok közé, ezek közül az alábbiak fordulnak elő a Bakony területén:

Magyar név	Latin név	Eszmei érték (Ft)
Arias-díszbogár	<i>Kisanthobia ariasi</i>	10. 000
Fenyves díszbogár	<i>Chalcophora mariana</i>	2. 000
Magyar virágdíszbogár	<i>Anthaxia hungarica</i>	10. 000
Tölgy-díszbogár	<i>Eurythyrea quercus</i>	50. 000
Kökény-tükrösdíszbogár	<i>Capnodis tenebrionis</i>	2. 000

Hazánkban a Bakony területéről került elő először a *Kisanthobia ariasi* (ROBERT, 1858) és az *Agrilus kubani* BÍLÝ, 1991. Továbbra is a Bakony a legbiztosabb lelőhelye a *Kisanthobia ariasi*, a *Buprestis novemmaculata*, a *Buprestis octoguttata* és az *Anthaxia istriana* fajoknak.

Védelemre javasoljuk – mint feltűnően szép és nagy fajokat – a *Buprestis novemmaculata*-t és a *Buprestis octoguttata*-t is.

A fajlistában alkalmazott rövidítések magyarázata

A teljességre törekvő fajlista elkészítésekor, a lelőhelyadatok közlésénél figyelembe vettem DÉVAI (1987) faunisztikai adatközlésre vonatkozó ajánlásait.

A következőkben közlöm a gyűjtemények átnézése során a det. cédulákon talált valamennyi gyűjtő nevét és a fajlista közlésénél alkalmazott névrövidítéseket, valamint a lelőhelyek UTM kódjait. Némely esetben nem sikerült a cédulán szereplő gyűjtő teljes nevét ki nyomoznom, ezt a gyűjtő vezetéknévének rövidítése után tett „?” jellel, ott pedig, ahol a lelőhelycédulán a gyűjtő neve egyáltalán nem szerepelt, azt az „an” (= anonim) rövidítéssel jelzem.

A fajlistában szereplő gyűjtők nevének rövidítései

an = anonim	KG = Kolozsváry Gábor
ÁL = Ádám László	KI = Káló Imre
BA = Bankovics Attila	KoI = Koroknai István
BaA = Balogh András	KT = Kovács Tibor
BeL = Bezsilla László	KuD = Kuthy Dezső
BF = Bartkó Ferenc	KZ = Kaszab Zoltán
BiF = Biczók Ferenc	LF = Lichtneckert Ferenc
BiL = Bíró Lajos	LR = Lenczy Rudolf
BJ = Bali József	MA = Muskovics András
BK = Balla Katalin	MaM = Magyar Miklós
BL = Barta László	MeM = Medvegy Mihály
BM = Balogh M.	MF = Mihályi Ferenc
CZs = Czető Zsolt	MJ = Muskovits József
Cs? = Csellényi ?	ML = Móczár László
CsE = Csiki Ernő	M-né = Márkné ?
CsR = Csordás Rita	MO = Merkl Ottó
DGy = Dietzel Gyula	MZ = Mészáros Zoltán
DM = Dax Margit	NE = Nagy Endre
EF = Ehmann Ferenc	NéL = Németh L.
EJ = Erdős József	NI = Neruzsil István
FI = Frivaldszky Imre	NL = Novák László
FJ = Fodor József	OA = Orosz András
FN = Fettich Nándor	OI = Oszonics István
GA = Gammel Alajos	PA = Podlussány Attila
GF = Glász Ferenc	Páj = Pável János
GK = Gaskó Kálmán	PI = Peregi István
GyJ = Győrffy Jenő	PJ = Papp Jenő
HB = Harmat Beáta	PZs = Papp Zsuzsanna
HG = Hegyessy Gábor	RA = Ruff Andor
HI-né = Havasi Istvánné	Ra? = Ravetzky
HJ = Hajóss József	RE = Reitter Edmund
Ho? = Hortobágyi	ReI = Retezár Imre
HoG = Horváth Géza	RG = Rác Gábor
HS-né = Hámori Sándorné	RGy = Rozner György
J? = Járai ?	RI = Rozner István
JJCs = Juhász János Csaba	RL = Rézbányai László
KÁ = Kasper Ágota.	RN = Rahme Nikola
KCs = Kutasi Csaba	SiI = Sipos Imre
KD = Kanabé Dezső	SÁ = Soós Árpád

SchA = Schmidt Antal
 SGy = Somorjai Gyula
 SI = Seprős Imre
 SR = . Streda Rezső
 SZ = Sebes Zoltán
 SZs = Sággy Zsolt
 SzD = Szalóki Dezső
 SzG = Szerényi Gábor
 SzGy = Szél Győző
 SziGy = Sziráki György
 SzK = Székely Kálmán
 SzML = Szalai-Marzsó László
 SzV = Székessy Vilmos
 SzZs = Szurgyi Zsuzsanna

TG-né = Tisza Gézané
 TL = Tóth László
 TS = Tóth Sándor
 UJ = Újhelyi (Uhl) József
 V? = Vajda ?
 VGy = Vida Gyula
 Vit? = Vitéz ?
 VK = Víg Károly
 VL = Varga L.
 VZ = Veszeloyszky Zoltán
 WF = Wachsmann Ferenc
 WT = Weninger Tibor
 ZL = Zombori Lajos

A fajlistában található lelőhelyadatok UTM kódjai

A lelőhelyek után szereplő római számok jelentése:

- I: Balaton-felvidék
- II: Keszthelyi hegység
- III: Déli-Bakony
- IV: Északi-Bakony
- V: Keleti-Bakony

XN 90 A2	Agár-tető (Sáska) III
XN 91 B4	Ajka III
YN 13 B4	Akli (Zirc) IV
YN 23 C2	Alsópereszta (Olaszfalu) V
YN 10 C1	Aszófő I
XM 98 D2	Ábrahámhegy I
YN 23 A1	Álmos-hegy (Olaszfalu) V
BT 83 A1	Badacsony (Várpalota) V
XM 98 A2	Badacsony (B.tomaj) I
XM 98 A2	Badacsonytomaj I
BT 83 C3	Baglyas-hegy (Várpalota) V
YN 03 D1	Bakonybél IV
BT 84 A2	Bakonycsernye V
XN 92 A4	Bakonygyepes (Ajka) IV
XN 83 C4	Bakonypölöske IV
BT 85 B2	Bakonysárkány V
YN 14 D4	Bakonyszentkirály V
YN 15 A1	Bakonyszentlászló IV
YN 26 A3	Bakonyszombathely V
YN 04 B3	Bakonyszűcs IV
YM 09 D3	Balatonakali I
BT 71 A4	Balatonalmádi I

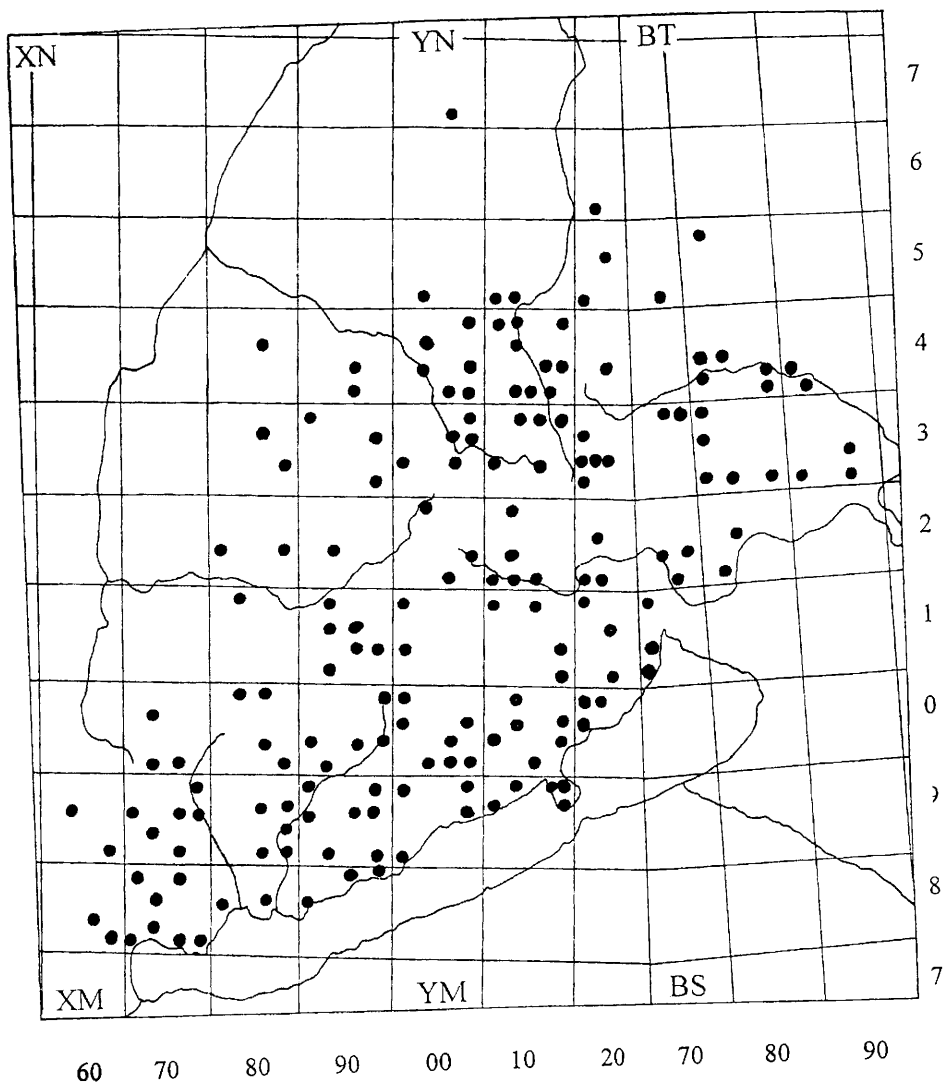
YN 10C4	Balatonarács (B.füred) I
YN 00 A3	Balatoncsicsó I
XM 88 B1	Balatonederics I
YN 10 C4	Balatonfűred I
XM 78 C3	Balatonyörök I
XM 99 D4	Balatonhenye I
YM 09 A1	Balatonszepezd I
YN 10 B3	Balatonszőlős I
YM 19 B4	Balatonudvari I
BT 84 C4	Balinka V
YN 11 B2	Balog-szeg-hegy (Szentgál) III
YN 00D3	Bamag I
YM 09 D4	Becce (Dörgicse) I
BT 82 A3	Berhida I
YN 14 C1	Bocskor-hegy (Zirc) IV
BT 94 A2	Bodajk V
XN 90 C2	Bondoró-hegy (Kapolcs)
YN 14 A3	Borzavár IV
BT 71 A4	Budatava (Balatonalmádi) I
BT 83 B1	Burokvölgy, Királyszállás (Isztimér) V
XM 78 D3	Büdös-kút (Vállus) II

YN 13 D2	Cigány-domb (Zirc) IV
YN 15 A3	Cuha-völgy (Bakonyszentlászló) IV
YN 14 C2	Cuha-völgy (Csesznek) V
YN 14 C1	Cuha-völgy (Zirc) IV
YN 12 C1	Csatár-hegy (Veszprém) III
YN 02 B4	Csehbánya IV
XM 68 D3	Cserszegtomaj II
YN 14 D4	Csesznek V
YN 24 C2	Csetény V
XM 89 C3	Csobánc (Nemesgulács) I
YN 20 B1	Csopak I
XM 78 B2	Csóka-kő (Keszthely) II
BT 93 A1	Csór V
BT 73 D4	Csőszpuszta (Tés) V
YM 19 D2	Csúcs-hegy (Tihany) I
XN 81 B4	Devecser III
XM 99 B1	Diszel (Tapolca) III
XN 90 A3	Doma-hegy (Monostorapáti)
YN 00 C1	Dörgicse I
YN 23 A2	Eplény (Olaszfalu) V
YN 12 B4	Esztergáli-völgy (Hárskút) III
XN 93 C3	Farkasgyepű IV
BT 94 A3	Fehérvárcsurgó V
YN 25 D1	Feketevízpuszta (Bakonyszombathely) V
XN 80 B4	Felső-Nyírádi-erdő (Nyírád) III
YN 04 D4	Fenyőfő IV
YN 15 A1	Fenyőfői-ősfenyves (Bakonyszentlászló) IV
YN 04 D4	Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő) IV
YM 19 D4	Gejzírmező (Tihany) I
YN 03 D2	Gerence-völgy (Bakonybél) IV
YN 03 D2	Gerence-völgy (Bakonyszűcs) IV
YN 14 C4	Gézháza (Csesznek) V
XM 78 A4	Gyenesdiás I
YN 22 B3	Gyulafirátót V
XM 89	Gyulakeszi I
XN 91 C4	Hajagos (Nagyvázsony) III
BT 22 B3	Hajmáskér V
YN 25 A1	Hajmápuszta (Bakonyszentkirály) V
XN 91 A3	Halimba III
YN 12 B4	Hárskút IV
XN 99 B2	Hegyesd III
YN 02 C4	Herend IV

BT 83 B2	Hétházpuszta (Isztimér) V
XM 68 C2	Hévíz II
YN 10 B4	Hidegkút I
XN 94 C1	Homokbőgőde IV
YN 14 B2	Hódos-ér-völgy (Bakonyszentlászló) IV
YN 04 A4	Huszárokölőpuszta (Ugod) IV
XN 93 D3	Iharkút (Bakonyjákó) IV
BT 93 D1	Iszka-szentgyörgy V
BT 84 C3	Isztimér V
XN 91 D1	Jókai-bánya (Ajka) III
YN 22 A1	Jutas (Veszprém)
YN 01 A2	Kab-hegy (Nagyvázsony) III
XN 93 B2	Kalapács-ér, Tapolcafő (Pápa) III
XN 90 C4	Kapolcs III
YN 14 C1	Kardosrét (Zirc) V
BT 71 A3	Káptalanfűred (Balatonalmádi) I
XM 78 A1	Keszthely I
XM 78 B3	Keszthelyi-hegység (Keszthely) II
YN 04 C4	Kék-hegy (Fenyőfő) IV
XM 99 A3	Kékkút I
YM 19 B2	Kiliánteleg (Balatonudvari) I
BT 93 D2	Kincsesbánya V
YN 20 B4	Király-küti-völgy (Lovas) I
BT 83 B1	Királyszállás (Isztimér) V
BT 72 C1	Királyszentistván I
YN 00 C1	Kisdörgicse I
YM 19 D4	Kis-erdő (Tihany) I
BT 84 A2	Kisgyónbánya (Bakonycsernye) V
YN 04 C3	Kisszépalmapuszta (Fenyőfő) IV
YN 10 D3	Koloska-völgy (Balatonfűred) I
XM 69 D3	Kovácsi-hegy (Zalaszentő) II
YN 21 C1	Kőcsi-tó (Alsóörs) I
XN 91 D1	Kőleskepe-árok (Padragkút) III
YN 04 C1	Kőrös-hegy (Bakonyszűcs) IV
XM 99 C3	Kövágóörs I
XM 99 D3	Köveskál I
XN 83 D1	Kup IV
YM 19 D4	Külső-tó (Tihany) I
XM 78 D2	Láz-tető (Válas) II
BT 71 B2	Litér I
YN 20 B4	Lovas I
YN 23 A4	Malomréti-völgy (Eplény) V
YN 23 A4	Malomréti-völgy (Olaszfalu) V
YN 12 A4	Márkó IV
BT 84 A4	Mecsértelep (Balinka) V
YN 00 C2	Mencshely I
YN 12 A3	Menyke (Márkó) III

YN 12 A1	Miklós-Pál-hegy (Szentgál) III
XM 99 D3	Mindszentkállya III
XN 90 A3	Monostorapáti III
YM 09 B2	Monoszló I
XM 79 D1	Nagy-Láz-hegy (Várvölgy) II
YN 10 D3	Nagy-mező (Balatonfüred) I
XN 94 A3	Nagytevel IV
XN 90 D4	Nagy-tó (Öcs) III
YN 00 B2	Nagyvázsony III
XM 89 C3	Nemesgulács I
YN 11 D3	Nemesvámos I
YN 03 A2	Németbánya IV
YN 20 B2	Nosztori-völgy (Csopak) I
XN 80 D2	Nyírad III
YN 23 B1	Olaszfalv V
XN 90 D4	Öcs III
YM 19 B4	Örvényes I
BT 72 C4	Öskü V
XN 91 B3	Padragkút III
YN 20 B4	Paloznak I
YN 07 C1	Pannonhalma IV
YN 13 B4	Páliháláspuszta (Porva) IV
XN 84 D1	Pápa IV
YN 05 A3	Pápateszér IV
YN 10 A2	Pécsely I
YN 13 A2	Pénzesgyőr IV
BT 82 B3	Pétfürdő (Várpalota) V
YN 13 D2	Pintér-hegy (Zirc) IV
YN 04 D4	Pisztrángos-tó (Fenyőfő) IV
YN 14 B3	Porva-Csesznek vá. (Csesznek) IV
YN 00 B2	Pula III
XM 69 C3	Rezi II
XM 98 D4	Révfülöp I
YM 19 D2	Sajkod (Tihany) I
YM 99 A3	Salföld I
XN 70 C1	Sarvaly (Sümeg) II
XN 91 C2	Sárcsi-kút (Padragkút) III
XN 80 C3	Sáska III
BT 72 A4	Sóly I
YN 03 D3	Somhegy (Bakonybél) IV
XN 82 A2	Somló (Doba) IV
XN 82 A2	Somlósárhely IV
BT 75 C1	Súr V
XN 70 B3	Sümeg III

XN 70 A3	Sümegprága II
YN 13 C2	Szarvaskút (Zirc) IV
YN 03 D4	Százaz-Gerence (Bakonybél) IV
XM 99 D1	Szentbékállya I
YN 02 C1	Szentgál III
XM 89 C1	Szent-György-hegy (Hegymagas) I
XM 89 C1	Szent-György-hegy (Raposka) I
XM 89 C1	Szent-György-hegy (Tapolca) I
YN 21 D1	Szentkirályszabadja I
XM 78 D2	Szent-Miklós-völgy (Vállus) II
XN 82 C4	Széki-erdő (Devecser) III
XM 88 D1	Szigliget I
XM 88 D1	Szigligeti-arborétum (Szigliget) I
YN 10 D3	Tamás-hegy (Balatonfüred) I
XM 89 D1	Tapolca I
XN 93 B2	Tapolcafü (Pápa) IV
YM 09 B2	Taróra-hegy (Monoszló) I
BT 83 A1	Tábor-mező (Várpalota) V
YN 00 B1	Távoli-erdő (Pula) III
XM 79 B1	Tátika (Zalaszentő) II
YN 11 D2	Tekeres-völgy (Veszprém) I
BT 73 D2	Tés V
YM 19 D4	Tihany I
XN 94 C2	Ugod IV
XM 79 D3	Uzsabánya (Lesenceistvánd) II
XM 79 D4	Uzsabánya-Erdésztelep (Lesenceistvánd) II
XN 80 C2	Újdörög (Zalahaláp) III
YN 01 B2	Úrkút III
XM 79 C1	Vállus II
BT 83 A3	Várpalota V
XM 79 A4	Várvölgy II
YN 00 C3	Vászoly I
YN 21 B2	Veszprém I
YN 11 C4	Veszprémfajsz I
YN 12 A3	Veszprémi-Séd-völgye (Márkó) III
YN 22 A3	Vilonya I
XM 69 B3	Vindornyaszőlős II
YN 14 B4	Vinye (Bakonyszentlászló) IV
XM 78 C1	Vonyarcvashegy I
BT 71 A4	Vörösberény (Balatonalmádi) I
YN 13 D2	Zirc IV
YN 13 D4	Zirci-arborétum (Zirc) IV

1. ábra: A fajlistában szereplő díszbogár-lelőhelyek elhelyezkedése a Bakony UTM térképén

FAJLISTA

A következőkben, rendszertani sorrendben közlöm azt a részletes fajlistát, amelyet az általam átnézett gyűjteményekben talált példányok alapján állítottam össze. A fajoknál minden esetben közlöm KASZAB (1940) adatait is, dőltbetűkkel jelölve azokat a lelőhelyeket, amelyekre a gyűjteményekben találtam bizonyító példányt. Az egyes lelőhelyek ABC sorrendben vannak feltüntetve, az azonos lelőhelyeken belül pedig időrendi sorrendben vannak az adatok összeállítva. Minden egyes fajnál röviden közlöm a faj elterjedésére, életmódjára vonatkozó fontosabb ismereteket is. A fajlistában közölt lelőhelyek elhelyezkedése a Bakony UTM térképén az **1. ábrán** látható.

A gyűjteményekben megtalálható példányok egy része hiányosan van felcédulázva, többnyire a gyűjtő neve, vagy a gyűjtés pontos időpontja, ritkán mindkét adat hiányzik és sokszor csak a lelőhely megnevezése található meg. Ahol a gyűjtő neve hiányzik, azt "an"-nal (= anonim), ahol a gyűjtés időpontja hiányzik, ott azt a "(?)" jel alkalmazásával közlöm. Amelyik példányt kineveléssel kapták meg, ezt a tényt (ex l.) vagy (ex im.), a talajcspadával fogott példányoknál (tcs.) rövidítéssel jelölöm. Több példány esetében a gyűjtő nevének rövidítése után zárójelben megadom az adott helyen, egy időpontban gyűjtött példányok számát is.

Polycestinae LACORDAIRE, 1857

Ptosimini KERREMANS, 1902

Ptosima SOLIER, 1833

Ptosima flavoguttata (ILLIGER, 1803) – sárgafoltos díszbogár

Pontomediterrán elterjedésű faj, a lárvák félig élő, félig elszáradt gyümölcsfákban, többnyire szajmeggyben (*Prunus mahaleb*), szilvafában (*Prunus domestica*), ritkábban kőkenyben (*Prunus spinosa*) élnek. A lárvák fejlődése 2-3 évig tart, a kifejlett lárvák ősszel bebábozódnak, átalakulnak imágóvá és imágó alakban telelnek át. Az imágók májusban, júniusban tápnövényeiken találhatók, virágokat nem keresnek fel. Sokfelé előforduló, meglehetősen gyakori faj.

– Aszfódf/Öreg-hegy 1987. 09. 10. MJ (ex im.) – Badacsony 1967. 05. 30. SzG – Balatonalmádi/Káptalanfürdő 1972. 06. 14. SzD (16) – Balatonszepezd 1976. 05. 08. PA – Balatonudvari 1974. 05. 18.-19. SzD (3), 1976. 06. 07. PA, 1976. 12. 05. SzK (ex im.), 1997. 04. 25. MJ (ex im.) – Berhida 1954. 06. LR – Díszel 1963. 06. 06. SI – Gyulafirátót 1983. 05. 07. BJ – Kapolcs/Bondoró-hegy 1968. 05. 08. PJ – Mindszentkál 1992. 05. 03. RGy (2) – Nemesvámos/Tekeres-völgy 1961. 05. 05. PJ (2) – Örvényes 1992. 05. 02. ReI – Sáska/Agár-tető 1978. 05. 06. RI (4) – Somlóvásárhely 1978. 07. 06. SzZs – Tihany 1983. 05. 07. PA (3), 1984. 06. 03. RI (2), 2000. 05. 18. SzGy, 2000. 06. 04. SzGy – Tihany/Csúcs-hegy 1990. 05. 02.-03. SzGy – Tihany/Kis-erdő 1983. 05. 07. TS (5), 1983. 05. 09. TS, 1987. 05. 19. TS, 1991. 05. 24. TS (2), 2000. 05. 18. SzGy (2), 2000. 06. 09. SzGy – Tihany/Külső-tó 1983. 05. 21. TS (2), 1978. 06. 18. TS – Ugod 1978. 06. 21. SD (2) – Várpalota 1967. 07. 10. R?, 1978. 05. 08. MeM (2) – Várpalota/Tábormező 1965. 06. 30. VZ (2), 1969. 06. 27. PJ (3) – Vászoly 1986. 05. 24. SzK, 1988. 05. 15. SzK (3), 1991. 05. 25. SzK, 1998. 05. 08. MJ (10) – Vászoly/Öreg-hegy 2001. 05. 01. RN – Veszprém 1955. 05. 07. an – Zalasántó/Tátika 1968. 06. 06. PJ.

KASZAB (1940): *Tihany*.

Acmaeoderinae KERREMANS, 1893

Acmaeoderini KERREMANS, 1893

Acmaeodera ESCHSCHOLTZ, 1829

Acmaeodera (*Acmaeotethya*) degener (SCOPOLI, 1763) – sárgafoltos zömökdíszbogár

Holomediterrán elterjedésű faj, amely a hegyvidéki tölgyesekben sokfelé előfordul, de azért nem gyakori faj. A lárvák tölgy (*Quercus* sp.) elhalt, de még kemény törzseiben és vastagabb ágaiban élnek. A lárvális fejlődés legalább 2 évig tart. Az imágók sárga színű virágokon találhatók májustól július végéig. Meglepő, hogy 100 év óta nem került elő, legalábbis a gyűjteményekben újabb példányt a Bakony területéről nem láttam.

– Badacsony ? 06. 05. GA – Pápa 1900. WF – Zirc (?) LF.

KASZAB (1940): Tapolca, Tihany.

Acmaeoderella (*Carininota*) flavofasciata (PILLER & MITTERPACHER, 1783) – sárga-csíkos zömökdíszbogár

Holomediterrán elterjedésű faj, amelynek lárvái tölgy (*Quercus* sp.) elszáradt ágaiban fejlődnek, fejlődésük két évig tart. Az imágók júniusban, júliusban különféle virágokon találhatók. A melegebb fekvésű, ritkás tölgyesekben elterjedt, gyakori faj.

– Berhida 1952. 07. 28. an, 1955. 07. LR – Gyenesdiás (?) GyJ – Keszthely (?) GyJ – Kékkút, 1976. 06. 13. ÁL+PJ – Köveskál 1908. 07. 20. GyJ – Lovas/Hosszú-hegy 1996. 07. 04. KCs (2) – Örvényes 1963. 07. 11. PJ – Pápateszér 1996. 07. 10. VGy – Szentgál 1983. 07. 01. MeM (4) – Tihany 1934. 05. 22. SzV – Vászoly 1982. 06. 27. PA, 1999. 07. 25. RN.

Kaszab (1940): Pápa, Tihany.

Sphenopterinae LACORDAIRE, 1857

Sphenopterini LACORDAIRE, 1857

Sphenoptera SOLIER, 1833

Sphenoptera antiqua (ILLIGER, 1803) – fényes gyalogdíszbogár

Holomediterrán elterjedésű faj, amely a dombvidékeken szórványosan előfordul, és meglehetősen ritka faj. A lárvák a magyar here (*Trifolium pannonicum*) gyökereiben élnek. Az imágók áprilisban, májusban napsütéses időben tápnövényeken találhatók, de gyakran tartózkodnak a talajon is, a tápnövények közelében. Csak két – sajnos hiányosan felcédulázott – példányt ismerünk a vizsgált területről.

– Hidegkút (?) BF – Tihany (?) an.

Kaszab (1940): Balatonfüred.

Sphenoptera (*Chilostetha*) substriata (KRYNICKI, 1834) – sávós gyalogdíszbogár

Holomediterrán elterjedésű faj, amelyet leginkább az Alföldön és a környező dombvidékeken gyűjtötték, szórványosan előforduló, ritkább faj. A lárvák szegfű (*Dianthus* sp.) gyökereiben élnek, az imágók május végétől július végéig a tápnövényeiken találhatók. Csak a legutóbbi időben – talajcsapdázás során – került elő két példány. Célzott gyűjtéssel ez a szám minden bizonnyal növelhető lesz.

– Királyszentistván 1997. 06. 25.-07. 09. KCs (tcs.) – Vilonya/Külső-hegy 1997. 07. 09.-07. 23. KCs (tcs.).

Kaszab (1940): –

Chalcophorinae LACORDAIRE, 1857

Chalcophorini LACORDAIRE, 1857

Chalcophora SOLIER, 1833

Chalcophora mariana (LINNAEUS, 1758) – nagy fenyvesdíszbogár

Eurosibériai elterjedésű faj, amely a Dunántúlon fordul elő, ahol az őshonos fenyvesekben helyenként gyakori. A lárvák erdeifenyő (*Pinus sylvestris*) frissen elpusztult vagy kivágott törzseiben, fatuskóiban vagy szabadon levő, elhalt gyökereiben élnek, fejlődésük 3–4 évig tart. A kifejlett lárvák gyakran még az ősszel átalakulnak imágóvá, és imágó alakban telelnek át. Az imágók április végétől augusztus végéig ölfarakásokon, fatörzseken, fatuskókon találhatók. A Fenyőfői ősfenyves a faj egyik legbiztosabb hazai lelőhelye, ahol szinte bármelyik évben, nagyobb számban is előfordul.

– Bakonypölöske 1965. 06. 16. TG-né – Bakonyszentlászló 1971. 06. 06. MZ (2), 1974. 07. 31. BJ, 1976. 10. 01. ÁL – Fenyőfő 1951. 07. 22. PJ, 1970. 06. 27. TS, 1971. 05. 23. TS (5), 1971. 06. 08. TS (6), 1971. 07. 08. TL (4), 1973. 06. 12. BJ, 1973. 07. 26. MeM, 1974. 05. 24. MJ (2), 1974. 07. 31. MM (4), 1975. DGy, 1975. 08. 16. MM, 1976. 07. 13. MeM, 1974. 07. 24. MeM (4), 1976. 05. 06. MJ (2), 1977. 07. 30. RI, 1977. 08. 14. PA, 1979. 05. 19.–22. PA, 1979. 05. 20. ÁL, 1979. 08. 28. TS, 1980. 07. 27. MA (7), 1983. 05. 14. SzD (11), 1983. 07. 23. SzK, 1983. 08. 07. SzD (7), 1984. 07. 24. HI-né, 1985. 07. 27. SzD, 1986. 07. 17. SzG, 1986. 08. 03. MA, 1994. 04. 30. ÁL, 1997. 08. 06.–07. RN (11) – Pápateszér 1981. 07. 07. BL – Súr 1979. 06. 30. PA – Ugod 1972. 07. 13. BJ – Veszprém/Laczkó-forrás 1981. 05. 20. BJ – Vinye 1971. 05. 14. MeM, 1976. 06. 12. MJ (6), 1976. 07. 23. MA (2), 1982. 06. 01, 1987. 07. 12. MeM (7).

KASZAB (1940): –

Psilopterini LACORDAIRE, 1857

Capnodis ESCHSCHOLTZ, 1829

Capnodis tenebrionis (LINNAEUS, 1761) – kökény-tükrösdíszbogár

Holomediterrán elterjedésű faj, amely a hegy- és dombvidékeken sokfelé előfordul. Polifág faj, a lárvák kökény (*Prunus spinosa*) és szilvafa (*Prunus domestica*) gyökereiben élnek, a fejlődés időtartama 3–4 év. Az imágók májustól augusztusig (néha még késő szeptemberben is!) a tápnövényeken találhatók. Kora tavasszal – nagy ritkán – áttelelt példányok is találhatók.

– Ábrahámhegy 1956. 07. MaM – Badacsony 1950. 06. 03. MF – Bakony/Cuha-völgy 1957. 06. 27. PJ – Balatonalmádi (?) LF, 1936. 07. F?, 1954. 07. 10. HS-né – Berhida (?) BF – Tihany 1934. 05. 09. SzV – Várpalota/Tábormező 1965. 06. 30. VZ – Veszprém 1955. 05. MaM.

Kaszab (1940): Berhida, Tihany.

Aurigena LAPORTE & GORY, 1837

Aurigena lugubris (FABRICIUS, 1777) – bronzbogár

Pontomediterrán elterjedésű faj, amely elsősorban a hegy- és dombvidékeken sokfelé megtalálható. A lárvák kökény (*Prunus spinosa*), szilvafa (*Prunus*) és galagonya (*Crataegus* sp.) gyökereiben élnek, fejlődésük 3–4 évig tart. Az imágók május elejétől július végéig tápnövényeiken találhatók.

– Akli/Gerence-völgy 1975. 05. 10. TS – Balatonalmádi/Vörösbereány/Malom-völgy 1962. 05. 06. PJ – Balatonfüred 1962. 06. 24. J?, 1974. 04. 04. TS (2), 1975. 05. 02. TS – Balatonkenese/Partfő 1972. 05. 21. TS (3) – Berhida (?) LF – Csopak 1963. 05. 03. KoI, 1965. 05. 04. KoI – Devcser 1963. 05. 10. VL – Hegyesd 1963. 06. 06. V? – Paloznak 1962. 04. 11. NL (2) – Várpalota/Baglyas-hegy 1968. 06. 25. PJ – Várpalota/Tábormező 1965. 06. 30. VZ (2), 1969. 05. 06. VZ (7), 1969. 06. 27. PJ (3) – Veszprém 1923. 08. RA, 1977. 05. 30. BJ. – Veszprém/Jutas-erdő 1976. 06. 06. BJ – Veszprém/Séd-völgy 1968. 04. 16. PJ.

Kaszab (1940): Nagyvázsony.

Buprestinae LACORDAIRE, 1857

Dicercini KERREMANS, 1893
Dicerca ESCHSCHOLTZ, 1829

Dicerca aenea (LINNAEUS, 1761) – nyárfa-díszbogár

Euroszibériai elterjedésű faj, amely az Alföldön a nyárfásokban helyenként gyakori. A lárvák nyárfák (*Populus* sp.) törzseiben és vastagabb ágaiban élnek, fejlődésük időtartama 3-4 év. Az imágók májustól július végéig a tápnövényeken, vagy frissen kivágott nyárfából álló farakásokon találhatók napsütéses, meleg időben. Eléggé meglepő, hogy ez ideig csak egyetlenegy példányban került elő, hiszen az Alföldön a telepített nemesnyárasokban sokfelé található, ültetett nemesnyárasok szórványosan a Bakonyban is előfordulnak.

– Ugod 1972. 07. 10. BJ.

KASZAB (1940): –

Dicercaalni (FISCHER, 1824) – égerfa-díszbogár

Holomediterrán elterjedésű faj, amely a hegy- és dombvidékeken szórványosan fordul elő és a ritkább fajok közé sorolható. A lárvák leggyakrabban égerben (*Alnus glutinosa*), kivételesen gyertyánban (*Carpinus betulus*) is fejlődnek. Fejlődésük 3-4 évig tart. Az imágók májusban, júniusban tápnövényeiken találhatók.

– Tapolcafő 1999. 07. 15. KCs – Újdörögd 1964. 06. 14. PA.

KASZAB (1940): Tapolca.

Dicerca berolinensis (HERBST, 1779) – bükkfa-díszbogár

Euroszibériai elterjedésű, polifág faj, a lárvák csaknem valamennyi lomblevelű fafajban, leggyakrabban gyertyánban (*Carpinus betulus*), bükkfában (*Fagus sylvestris*) és galagonyában (*Crataegus* sp.) élnek. A lárvális fejlődés legkevesebb 3 évig tart, de tekintettel arra, hogy néha teljesen elszáradt fában is élhetnek, a lárvális fejlődés elhúzódhat akár 5-6 évig is. Az imágók májustól augusztus végéig a tápnövények napsütötte törzsein tartózkodnak. A hegy- és dombvidékeken fordul elő, nálunk a leggyakoribb *Dicerca*-faj, de azért ez sem közönséges.

– Bakonybél/Gerence-völgy 1955. 07. LR, – Bakonszűcs/Kőrös-hegy 1977. 08. 07. RI (2) – Csehbánya/Középső-Hajag 1982. 05. 01. SzK – Pula-Öcs 1982. 06. 01. OI – Szentgál/Miklós-Pál-hegy 1987. 07. 01. MeM (2) – Ugod 1972. 07. 10. BJ – Várpalota/Tábormező 1965. 06. 30. VZ – Vászoly/Öreg-hegy 2001. 06. 16. RN (ex l.) – Vinye 1972. 06. 22. MeM (2) – Zalasántó/Tátika 1953. LR.

Kaszab (1940): –

Lampra LACORDAIRE, 1835

Lampra dives GUILLEBEAU, 1889 – nyírfa-tarkadíszbogár

Nyugat-palearktikus elterjedésű faj, amely Magyarországon szórványosan fordul elő, ritka. A lárvák nyírben (*Betula* sp.), fűzben (*Salix* sp.) és égerben (*Alnus* sp.) élnek, fejlődésük kétéves. Az imágók májustól augusztusig tápnövényeik levelein találhatók. Lichtneckert több mint 100 éves adata után is csak egy példányban, „véletlenül” került elő egy, a Hódos-ér menti fiatal égerfáról.

– Vinye 1980. 06. 15. MJ – Zalasántó/Tátika 1893. LF.

KASZAB (1940): –

Lampra mirifica MULSANT, 1855 – szilfa-tarkadíszbogár

Holomediterrán elterjedésű faj, melynek lárvái kizárólagosan szilfák (*Ulmus* sp.) beteg, száradóban lévő törzseiben, vastagabb ágaiban a kéregben, vagy a kéreg alatt élnek, fejlőd-

désük időtartama két év. A színpompás imágók májusban, júniusban tápnövényeiken található, virágokat egyáltalán nem látogatnak. Magyarországon szórványosan előforduló, de nem túl ritka faj. Régebben még gyakoribb lehetett, de a szilfák országsszerte hosszabb ideje tartó pusztulása nem kedvez a faj fennmaradásának.

– Balatongyörök 1954. 07. LR – Berhida 1952. 06. 28. an – Márkó 1983. 06. 04. MeM – Vászoly/Öreg-hegy 1992. 04. 21. SzK (ex l.).

KASZAB (1940): –

Lampra rutilans (FABRICIUS, 1777) – hársfa-tarkadíszbogár

Holomediterrán elterjedésű faj, amely elsősorban a hegyvidékeken fordul elő, elterjedt, nem ritka faj. A lárvák öreg, de még élő hársfák (*Tilia* sp.) törzseinek és vastagabb ágainak kérge alatt élnek, rendszerint csak a napsütötte részeken. A lárvák fejlődése kétéves. Az imágók májustól július végéig tápnövényeiken található, de friss hársfarakásokat is felkeresnek. Meglepően kevés helyről került elő a vizsgált területről.

– Bakonybél/Nagy-Som-hegy 1972. 06. 22. MeM – Zirc 1973. 05. 21. BA.

KASZAB (1940): –

Buprestini KERREMANS, 1893

Eurythyrea LACORDAIRE, 1835

Eurythyrea quercus (HERBST, 1780) – tölgy-díszbogár

Pontomediterrán elterjedésű faj, amely nálunk a tölgyesekben szórványosan előforduló, rendkívül ritka faj. A lárvák tölgyek (*Quercus* sp.) törzseiben és vastagabb ágaiban élnek, fejlődésük 2-4 évig tart. Az imágók júniusban és júliusban a tölgyfák koronáiban tartózkodnak.

– Pápa 1907. 07. 16. an.

KASZAB (1940): Pápa.

Buprestis LINNAEUS, 1758

Buprestis haemorrhoidalis HERBST, 1780 – foltosfejű díszbogár

Nyugat-palearktikus elterjedésű faj, amelynek lárvái erdeifenyőben (*Pinus sylvestris*) és feketefenyőben (*Pinus nigra*) több éven keresztül fejlődnek. Az imágók júliusban, augusztusban napsütötte, száraz fákon, ölfarakásokon található, virágokat egyáltalán nem keresnek fel. Dunántúlon az őshonos és a telepített fenyvesekben nem ritka. A Bakony idősebb feketefenyveseiben szinte mindenhol előfordul, az imágók jellegzetes kirepülőnyílása alapján akkor is felismerhető, ha magát az imágót nem találjuk.

– Balatonalmádi/Káptalanfüred 1969. 07. 22.-24. NI – Balatonfüred/Nagy-mező 1996. 08. 06. KCs – Csopak 1995. 06. 15. MA (2), 1996. 04. 26. MJ (ex l.), 1996. 06. 26. MA – Fenyőfő 1976. 08. 19. MJ, 1980. 07. 27. MA, 1984. 07. 22. SzK, 1985. 07. 27. SzD – Hidegkút/Zsellér-hegy 1996. 08. 22. KCs – Keszthelyi-hegység 1972. 06. 30. MZ – Szent-György-hegy 1968. 07. 30. KI – Vinye 1997. 08. 07. RN – Vonyarcvashegy 2002. 07. 03. MA (2).

KASZAB (1940): Tapolca.

Buprestis novemmaculata LINNAEUS, 1767 – kilencfoltos díszbogár

Eurosibériai elterjedésű faj, melynek lárvái az erdeifenyő (*Pinus sylvestris*) és a feketefenyő (*Pinus nigra*) elszáradt törzseiben fejlődnek, fejlődésük időtartama 2-3 év, de kedvezőtlen körülmények között ennél hosszabb is lehet. Az imágók júliusban, augusztusban szá-

raz fenyőfákon és farakásokon találhatók, virágokat nem keresnek fel. Kizárólag a Dunántúlról ismerjük lelőhelyeit, itt is elsősorban a Balaton-felvidék több pontjáról. Ritka faj.

– Balatongyörök 1983. 06. 29. MO – Csopak 1995. 06. 15. MA (4), 1996. 05. 21. MJ (4, ex l.), 1999. 07. 31. RN (3) – Dörgicse 1967. 06. 19.-21. DM – Tihany 1956. 07. 28. ML – Vászoly/Öreg-hegy 1981. 06. 28. RI – Vilonya/Külső-hegy 1997. 06. 06. HB – Vonyarcvashegy 2002. 07. 01. MA (5).

KASZAB (1940): Zirc.

Buprestis octoguttata LINNAEUS, 1758 – nyolcfoltos díszbogár

Euroszibériai elterjedésű faj, amely kizárólag a dunántúli fenyvesekben fordul elő, de ott is nagyon ritka. A lárvák erdeifenyőben (*Pinus sylvestris*) és feketefenyőben (*Pinus nigra*) élnek, fejlődésük két-három évig tart. Az imágók júniusban, júliusban a tápnövényeken és őlfarakásokon találhatók.

– Keszthely 1918. 08. 19. CsE – Vonyarcvashegy 1958. 07. 03. NM – Zirc 1886. KD.

KASZAB (1940): Zirc.

Kisanthobiini SCHAEFER, 1949

Kisanthobia MARSEUL, 1865

Kisanthobia ariasi (ROBERT, 1858) – Arias-díszbogár

Mediterrán elterjedésű faj, amelynek lárvái molyhostölgy (*Quercus pubescens*) elhalt, vastagabb törzságaiban fejlődnek, legalább 2-3 évig. A kifejlett lárvák az ősz folyamán átalakulnak imágóvá és imágó alakban telelnek át. A kifejlett bogarakat legkönnyebb a bábkamrájukból kiszedni, a szabadban ritkán foghatók. Az imágók virágokat nem keresnek fel, kizárólagosan tápnövényeiken találhatók májusban, júniusban. Magyarországon csak az 1970-es évek elején sikerült először megtalálni – éppen erről a területről – Gaskó Kálmánnak, Retezár Imrének és Székely Kálmánnak (GASKÓ, 1975). A faj előkerülése abban az időben nagy szenzációnak számított. Azóta már a Cserhátról is előkerült (KOVÁCS – HEGYESSY, 1993).

– Aszföld 1982. 03. 06. JJC (ex im.), 1998. 03. 19. MeM (2, ex im.) – Balatonakali 1990. 12. 30. RI (ex im.), 1991. 04. 30. RN (3, ex im.) – Balatonudvari 1973. 12. 30. RI (ex im.), 1974. 03. 12. SzD (3, ex im.), 1974. 03. 17. GK (6, ex im.), 1975. 04. 27. PA, 1978. 03. 05. RI (3, ex im.), 1980. 04. 06. SzK (ex im.), 1988. 04. 23. MO.

KASZAB (1940): –

Melanophilini BEDEL, 1921

Trachypteris KIRBY, 1837

Trachypteris picta decastigma (FABRICIUS, 1787) – tarka fürgedíszbogár

Holomediterrán elterjedésű faj, amely az alacsonyabb vidékek nyárfásaiban sokfelé előfordul, nem ritka faj. A lárvák öreg fehérnyár (*Populus alba*), feketenyár (*Populus nigra*) és rezgőnyár (*Populus tremula*) törzseinek és vastagabb ágainak kérge alatt élnek, fejlődésük kéteves. Az imágók májusban, júniusban és júliusban tápnövényeiken és friss nyárfarakásokon találhatók.

– Hévíz 1969. 05. 31. SzD – Kup 1963. 05. 30. PJ – Vinye 1971. 08. 06. MeM – Zalaszentő/Tátika 1996. 05. 25. KT – Zirc (?) LF.

KASZAB (1940): –

Phaenops cyanea (FABRICIUS, 1775) – kék fürgedíszbogár

Euroszibériai elterjedésű faj. A lárvák erdeifenyőben (*Pinus sylvestris*), ritkábban feke-

tefenyőben (*Pinus nigra*) fejlődnek Az imágók júliusban, augusztusban napsütötte száraz fák-
kon, őlfarakásokon találhatók, virágokat nem keresnek fel. Mind az őshonos, mind a tele-
pített fenyvesekben előfordul, nem ritka.

– Bakony 1953. 07. 07. EJ (2) – Balatonakali 1996. 09. 02. SzK – Balatonalmádi 1963. 06. 15. an –
Balatoncsicsó 1992. 06. 22. MO – Balatonfüred/Koloska-völgy 1962. 07. 20. TL – Balatongyörök 1993.
06. 29. MO – Berhida 1947. LR – Csopak 1999. 07. 31. RN (3) – Csopak/Nosztori-völgy 1984. 09. 09.
SzK – Fenyőfő 1976. 07. 15. RI (3), 1980. 07. 20. MJ (7), 1981. 07. 03. MA, 1984. 06. 03. PA, 1994. 07.
06. MA (3) – Herend 1982. 04. 24. SzK – Keszthely 1957. 06. 13. SzML, 1982. 07. 15. MO –
Olaszfalu/Malomréti-völgy 1981. 06. 12. SzD – Padragkút 1968. 06. 08. RI (2) – Pétfürdő (?) LF – Ti-
hany (?) CsE – Veszprém 1963. 05. 18. JJC – Vinye 1972. 07. 30. MeM – Zirc (?) LF.

KASZAB (1940): Bakony hg.

Phaenops formaneki JAKOBSON, 1912 – Formanek-fürgedíszbogár

Eurosibériai elterjedésű faj, amely Magyarországon a ritkább fajok közé tartozik. A
lárvák erdeifenyőben (*Pinus sylvestris*) élnek, fejlődésük két évig tart. Az imágók júniustól
augusztusig a tápnövényeiken tartózkodnak.

– Fenyőfő, 1980. 07. 20. MJ (2).

KASZAB (1940): –

Anthaxiini LAPORTE & GORY, 1837

Anthaxia ESCHSCHOLTZ, 1829

sg. **Cratomerus** SOLIER, 1833

Anthaxia (Cratomerus) hungarica (SCOPOLI, 1772) – magyar virágdíszbogár

Mediterrán elterjedésű faj, a lárvák molyhostölgy (*Quercus pubescens*) vastagabb, elszáradó
ágaiban élnek, fejlődésük 2-3 évig tart. A hímek rendszeresen keresnek fel virágokat is, a nősté-
nyek azonban csak ritkán. A hegy- és dombvidékek melegebb fekvésű tölgyeseiben sokfelé előfor-
dul, de azért nem túl gyakori faj. Érdekességként megemlíthető, hogy a világon előforduló mint-
egy 900 *Anthaxia*-faj közül ez a legnagyobb termetű faj! További érdekesség, hogy igen erős a szex-
ualis dichroizmus, olyannyira, hogy a hímek és a nőstények teljesen másképpen színezettek.

– Balatonudvari 1974. 05. 18.-19. SzD – Fenyőfő 1908. 07. an – Isztimér/Burok-völgy 1965. 07. 13.
PJ – Öskü 1951. 06. 01.-05. SzV – Tihany 1934. 05. 04. SzV – Újdörög 1964. 06. 02. PA –
Úrkút/Bocskor-hegy 1960. 06. 15. PJ – Várpalota 1978. 05. 27. MeM.

KASZAB (1940): Fenyőfő, Tihany.

sg *Anthaxia* s. str.

Anthaxia candens (PANZER, 1789) – cseresznyefa-virágdíszbogár

Európai elterjedésű faj, a lárvák cseresznye (*Prunus avium*), szajmeggy (*Prunus
mahaleb*), ritkán más gyümölcsfafajok törzseiben és vastagabb ágaiban élnek, fejlődésük
kétéves. A kifejlett lárvák ősszel átalakulnak imágóvá és imágó alakban telelnek át. Az imá-
gók májusban, júniusban kizárólagosan tápnövényeiken találhatók, virágokat egyáltalán
nem keresnek fel. Elterjedt, de nem túl gyakori faj, a szabadban ritkán gyűjthető, sokkal
könnyebb kinevelni a tápnövényekből. Az egyik legszínompásabb hazai díszbogárfaj.

– Balatonudvari 1978. 04. 28. RG – Tihany/Csúcs-hegy 1990. 05. 02. SziGy, Tihany/Kis-erdő 2000.
05. 18. MJ – Vászoly 1987. 12. 30. SzK (ex im.), 1989. 03. 25. SzK (3, ex im.), 1991. 05. 27. SzK (2),
1995. 05. 15. RI, 1995. 05. 19. MJ.

KASZAB (1940): –

***Anthaxia deaurata* (GMELIN, 1788) – szilfa-virágdíszbogár**

Pontomediterrán elterjedésű faj, amely Magyarországon csak szórványosan fordul elő, meglehetősen ritka faj. A lárvák szilfák (*Ulmus* sp.) vastag, napsütötte ágainak és vékonyabb törzseinek kérge alatt élnek, fejlődésük két-három évig tart. Az imágók májusban és júniusban tápnövényeiken találhatók. A Bakonyból mindössze egyetlenegy adat ismeretes, célzott kutatással minden bizonnyal több példányban is előkerülne.

– Berhida (?) LR.

KASZAB (1940): –

***Anthaxia fulgurans* (SCHRANK, 1789) – közönséges virágdíszbogár**

Európai elterjedésű faj. A lárvák gyümölcsfákban, rózsafélékben (*Rosaceae*) és somfában (*Cornus mas*) fejlődnek. Az imágók júniusban, júliusban különféle virágokon, elsősorban margitvirágokon (*Tanacetum* sp.) találhatók. A melegebb fekvésű tölgyesekben közönséges, az egyik leggyakoribb *Anthaxia*-faj.

– Badacsony 1909. HoG, 1956. 05. 15. TL – Badacsonytomaj/Gulács 1992. 06. 15. RN – Bakony/Hódos-ér 1957. 08. 30. PJ (3) – Balatonakali 1955. 05. 11. MaM (11), 1983. 06. 11. ÁL – Balatonalmádi 1969. 06. 22. PZs+PJ – Balatonalmádi/Káptalanfüred 1962. 07. 09. TL – Balatonederics (?) GyJ – Balatonfüred 1989. 06. 31. ÁL – Balatonfüred/Koloska-völgy 1972. 05. 27. TS – Balatongyörök 1954. 07. L?, 1955. 07. LR, 1991. 06. 25. MO – Balatonudvari 1974. 05. 18.-19. SzD (3), 1976. 06. 19. SzK, 1976. 06. 20. RI, 1978. 05. 28. SzK, 1982. 06. 17. GK (3) – Bodajk 1985. 06. 28.-07. 06. HG – Csepak/Jánosvölgyi-erdő 1993. 05. 05. MO – Csepak/Nosztori-völgy 1960. 07. 28. GK, 1972. 06. 05. TS (3), 1974. 06. 18. BJ, 1976. 05. 25. BJ (9), 1976. 06. 10. BJ (8), 1976. 06. 25. BJ (4) – Eplény 1955. 05. 18. MaM – Fenyőfő 1907. 06. 10. SchA – Gyenesdiás (?) GyJ, 1949. 07. 12.-28. KZ – Hajmáskér 1951. 06. 01.-03. SzV – Hidegkút 1976. 06. 06. RI – Homokbögöde/Uzsabányai-árok 1971. 06. 03. BJ – Isztimér/Királyszállás/Burok-völgy 1969. 07. 11. PJ – Keszthelyi-hg. 1955. 06. 23. MaM, 1992. 07. 15. MJ – Kincsesbánya 1996. 06. 01. KÁ (2) – Litér/Nyerges-hegy 1993. 07. 01. MO – Lovas 1976. 05. 23. RI – Mindszentkállya 1999. 05. 16. RGy – Mindszentkállya/Öreg-hegy 1993. 05. 01. RI, 1993. 06. 26. RI (2) – Nemesgulács 1982. 06. 25. MO – Nemesvámos 1963. 06. 14. TL – Öskü 1951. 06. 01.-03. SzV – Pápa (?) LF – Pécsely 1997. 06. 18. RI (2) – Pétfürdő 1968. 06. 26. PJ (2) – Rezi (?) LR – Rezi/Hosszú-hegy 1981. 05. 18. SzD – Sümeg/Mogyorósdomb (?) an (2) – Szentkirályszabadja 196. 05. 02. PJ, 1996. 07. 24. KCs – Tihany 1954. 06. 10. MaM, 1997. 06. 07. MJ – Tihany/Kis-erdő 1983. 04. 24. TS (2), 1983. 05. 15. TS – Tihany/Sajkod 1934. 05. 09. SzV, 1934. 05. 12. SzV, 1934. 05. 15. SzV, 1974. 05. 28. KÁ, 2000. 05. 18. MJ – Ugod 1973. 07. 10. BJ – Vállus 1969. 05. 20.-22. BM (4), 1969. 05. 20.-21. PJ (2) – Vállus/Büdös-kút 1964. 05. 26. PJ (2) – Vállus/Szent-Miklós-völgy 1969. 05. 22. PJ (4) – Várpalota (?) SR, 1989. 05. 11. SzK – Várvölgy 1979. 05. 21. ÁL – Vászoly 1986. 05. 24. SzK (2), 1989. 01. 30. SzK (ex l.), 1990. 05. 22. SzK (3), 1991. 05. 25. SzK, 1997. 05. 19. SzK, 1999. 07. 25. RN (13) – Veszprém 1954. 07. 02. MaM – Veszprém/Csatár-hegy 1983. 05. 21. BJ – Veszprém/Jutas 1962. 04. 29. Cs? – Veszprémfajsz 1976. 06. 25. BJ – Vilonya 1996. 05. 15. KCs – Vinye 1957. 07. 04. PJ (3) – Zalaszántó/Tátika 1961. 06. 22. KZ, 1968. 06. 06. PJ.

KASZAB (1940): *Badacsony, Balatonederics, Fenyőfő, Pápa, Somló, Tihany, Ugod.*

***Anthaxia funerula* (ILLIGER, 1803) – zanót-virágdíszbogár**

Holomediterrán elterjedésű faj, a lárvák pillangósvirágúak (*Fabaceae*), leginkább seprőzanót (*Cytisus scoparius*) és rekettye (*Genista* sp.) vékony ágaiban élnek. Az imágók áprilisban, májusban sárga színű virágokon találhatók. Szórványosan előforduló, ritkább faj.

– Vászoly 2001. 05. 01. RN (10).

KASZAB (1940): –

***Anthaxia manca* (FABRICIUS, 1767) – sávornyakú virágdíszbogár**

Eurosibériai elterjedésű faj, amelynek lárvái kizárólagosan szilfákban (*Ulmus* sp.) fej-

lődnék a vékonyabb törzsekben és a vastagabb ágakban, a kéreg alatt. Fejődésük időtartama 2-3 év. Az imágók májusban, júniusban tápnövényeiken találhatóak, virágokat nem keresnek fel. Elégé elterjedt és néha nagyobb számban is előfordul.

– Balatonudvari 1992. 04. 11. SzK (3) – Berhida (?) LR – Fenyőfő/Kék-hegy 1983. 05. 15. PA (2), 1983. 05. 15. SzD (17) – Isztimér/Királyszállás/Burok-völgy 1977. 05. 17. TS – Pula/Tálodi-erdő 1977. 06. 18. RI (2) – Szentbékállá/Veléte 1983. 04. 04. SGy (6, ex l.) – Szigliget 1977. 05. 21. MJ – Tihany 1983. 05. 07. PA – Tihany/Kis-erdő 1983. 04. 24. TS – Vászoly/Bab-völgy 2001. 05. 01. RN (2) – Vászoly/Hosszú-mező 1982. 04. 18. SzD (ex l.).

KASZAB (1940): –

Anthaxia nitidula nitidula (LINNAEUS, 1758) – ragyogó virágdíszbogár

Nyugat-mediterrán elterjedésű faj. A polifág lárvák gyümölcsfákban, például mandulában (*Prunus dulcis*), cseresznyében (*Prunus avium*), sajmeggyben (*Prunus mahaleb*), szilvafában (*Prunus domestica*) és rózsafélékben (*Rosaceae*) fejlődnek. A kifejtett lárvák az ősz folyamán átalakulnak imágóvá és így telelnek át. Az imágók májusban, júniusban virágokon, leginkább vadrózsán (*Rosa* sp.) találhatóak. Mindenfelé elterjedt, nagyon gyakori faj.

– Aszfő 1962. 05. 09. PJ (2), 1978. 06. 01. KÁ – Ábrahámhegy 1991. 06. 15. MO – Badacsony 1909. HoG, 1912. 06. 16. SR – Badacsonytomaj 1992. 06. 15. RN (2) – Bakonycsernye/Kisgyönbánya 1980. 05. 25. PA – Bakonypölöske/Kupi-erdő 1961. 07. 10. PJ – Bakonyszentkirály 1979. 05. 19. PA – Bakonyszombathely/Feketepusztá 1969. 07. 11. PJ (2) – Balatonalmádi/Káptalanfüred 1962. 06. 09. TL – Balatonfüred 1962. 07. 20. TL, 1983. 06. 01. ÁL, 1985. 06. 13. MO – Balatonfüred/Koloska-völgy 1972. 05. 27. TS (6), 1976. 06. 06. RI – Balatongyörök 1955. 05. LR, 2000. 05. 07. MJ – Balatonudvari 1970. 06. 24. GK, 1974. 05. 18.-19. SzD (3), 1975. 01. 15. SzK (2, ex l.), 1976. 05. 08. RI, 1976. 05. 09. PA, 1978. 04. 28. RG (ex l.), 1982. 06. 17. GK – Balatonudvari/Kiliántelep 1969. 07. 02. TS – Balinka 1978. 06. 19. PA – Bodajk/Ötfa 1985. 06. 23.-07. 06. HG – Csesznek/Vár-bükk 1978. 05. 30. KÁ – Csesznek/Vár-hegy 1973. 05. 11. TS (3) – Csopak 1963. 05. 03. KoI, 1963. 05. 13. KoI – Eplény 1982. 05. 16. PA – Eplény/Malomréti-völgy 1974. 05. 08. KÁ (2) – Felsőórs 2000. 06. 13. KCs – Fenyőfő 1983. 04. 30. TS (3) – Gyulakeszi/Csobánc 1992. 06. 15. RN (2) – Hárskút/Esztergáli-völgy 1982. 07. 03. TS, 1983. 05. 13. TS (2) – Herend 1985. 05. 12. MA – Iharkút 1969. 05. 27. PJ (2) – Gyulakeszi 1991. 06. 15. SzK – Isztimér/Királyszállás/Burok-völgy 1973. 05. 28. TS (2) – Kapolcs/Bondoró-hegy 1968. 05. 08. PJ – Kisapáti/Szent-György-hegy 1998. 04. 23. KCs – Kővágóórs 1978. 05. 20. PA – Kup 1907. 06. 13. CsE, 1963. 05. 30. PJ (2) – Lovas/Király-küti-völgy 1976. 06. 19. PA – Márkó 1995. 06. 04. SzK – Mencshely 1984. 06. 30. TS – Mencshely/Halom-hegy 1998. 06. 10. KCs – Mindszentkál 1990. 05. 20. RGy (2), 1992. 05. 31. RGy (4), 1993. 05. 22. RGy (4), 1995. 05. 15. RGy (2), 1995. 05. 20. RGy (3), 1995. 06. 04. RGy (2), 1997. 06. 08. RGy, 1997. 06. 22. RGy, 2000. 05. 07. RGy (3), Mindszentkál/Pap-hegy 2000. 04. 23. RI, Mindszentkál/Öreg-hegy 1993. 05. 23. RI – Nagytevel 1973. 05. 15. BJ (3) – Nagyvázsöny 1934. 07. 02. RA – Nagyvázsöny/Kab-hegy 1955. 06. 01. MaM, 1962. 06. 10. TL – Nemesgulács/Gulács 1992. 06. 25. MO – Némethánya 1967. 05. 12. PJ (4), 1972. 06. 21. TS, – Olaszfalu/Alsóperepusztá 1966. 07. 11.-14. PJ – Öcs/Nagy-tó 1974. 06. 04. BA – Pápa 1902. 07. GyJ, 1903. WF (5) – Pápateszér 1903. WF – Péntesgyőr 1974. 05. 21. TS – Porva-Csesznek vá. 1954. 06. 20. MaM, 1971. 05. 12. TS, 1999. 05. 22. VGy – Pula 1978. 07. 23. PA – Pula/Községi-legelő 1978. 05. 12. ÁL – Raposka/Szent-György-hegy 1984. 07. 04. TS – Rezi (?) LR – Rezi/Hosszú-hegy 1981. 05. 18. SzD (3) – Salföld 1992. 07. 09. MJ – Somlóvásárhely 1963. 05. 07. PJ (7) – Somlóvásárhely/Somló 1978. 07. 04. WT+BaA, 1978. 07. 06. NL (2) – Tapolca/Fenyős-domb 1990. 04. 25. NéL – Tapolca/Szent-György-hegy 1967. 06. 19. PJ – Tapolcafő/Kalapács-ér 1972. 05. 23. TS – Tés 1963. 05. 15. EJ (4) – Tés/Csőszpusztá 1982. 06. 02. SzK – Tihany 1934. 05. 17. SzV, 1934. 05. 29. SzV, 1983. 05. 07. PA, 1990. 05. 02.-03. SzGy, 1997. 06. 07. MJ (3) – Tihany/Csúcs-hegy 1983. 04. 24. TS (4), 1984. 07. 07. TS – Tihany/Gejzirmező 1983. 05. 07. TS (2) – Tihany/Kis-erdő 1983. 04. 24. TS (3), 1983. 05. 07.

TS (2), 1983. 04. 26. TS (2), 1984. 06. 30. TS, 1983. 04. 26. TS (4), 1983. 05. 15. TS (2), 1983. 05. 07. TS (4) – Tihany/Külső-tó 1983. 06. 03. TS, 1978. 06. 18. TS, 1983. 05. 21. TS (6) – Ugod 1903. WF, 1970. 05. 08. PA, 1973. 07. 11. BJ (2), 1978. 06. 21. SzD (2) – Újdörög 1964. 05. 12. PA, 1964. 05. 17. PA, 1964. 05. 31. PA – Újdörög/Csilla-hegy 1985. 05. 09.-17. HG – Úrkút/Kab-hegy 1955. 06. 01. MaM – Uzsabánya 1963. 06. 04. PJ – Vállus 1969. 05. 20.-22. BM – Vállus/Büdös-kút 1964. 05. 26. PJ – Várpalota 1978. 06. 10. MeM – Várpalota/Badacsony 1969. 06. 28. PJ – Várpalota/Hétházpuszta 1976. 06. 06. TS – Várölgy/Nagy-Láz-tető 1969. 05. 21. PJ (3) – Várölgy/Öreg-hegy 1990. 05. 05. N&L (2) – Vászoly 1974. 04. 01. SzK, 1986. 05. 24. SzK (3), 1989. 03. 25. SzK (ex l.), 1990. 05. 12. SzK (6), 1991. 05. 25. SzK (12) – Vászoly/Öreg-hegy 1983. 03. 20. SzD (ex l.) – Veszprém 1983. 04. 30. GK (2) – Veszprém/Csatár-hegy 1983. 05. 21. BJ, 1957. 06. 04. PJ – Veszprém/Tekeres-völgy 1966. 08. 15. BeL (4), 1977. 08. 16. SiL – Zirc 1970. 05. 12. TS (3), 1972. 05. 09. TS – Zirc/Cigány-domb 1975. 05. 09. TS (4) – Zirc/Gézaháza 1959. 07. 11. PJ – Zirc/Kardosrét/Cuha-völgy 1972. 05. 25. TS (2) – Zirc/Pintér-hegy 1974. 05. 30. KÁ.

KASZAB (1940): *Badacsony, Pápa, Tihany, Ugod.*

***Anthaxia nitidula signaticollis* KRYNICKI, 1832 – keleti virágdíszbogár**

Pontomediterrán elterjedésű faj, amely Magyarországon elsősorban a keleti, észak-keleti országrészben fordul elő, ahol sokkal gyakoribb, mint az előző, nominális alfaj. A lárvák gyümölcsfák közepesen vastag ágainak kérge alatt élnek, fejlődésük az előző alfajjal megegyezik. Az imágók májusban és júniusban különféle virágokon, elsősorban rózsaféléken (*Rosaceae*) és boglárkaféléken (*Ranunculaceae*) találhatók.

– Hévíz 1969. 07. TL – Veszprém/Tekeres-völgy 1966. 08. 15. BL.

KASZAB (1940): –

***Anthaxia podolica* MANNERHEIM, 1837 – podoliai virágdíszbogár**

Nyugat-palearktikus elterjedésű faj, a polifág lárvák cseresznyefában (*Prunus avium*), szilvafában (*Prunus domestica*), kökényben (*Prunus spinosa*) és somfában (*Cornus mas*) fejlődnek, fejlődésük időtartama két év. Az imágók júniusban, júliusban a közönséges cickafarkon (*Achillea millefolium*) és a sátoros margitvirágon (*Tanacetum corymbosum*) találhatók, olykor tömegesen is. Elterjedt, az egyik leggyakoribb *Anthaxia*-faj.

– Aszfó 1992. 06. 24. MO – Badacsony (?) HoG – Badacsonytomaj/Gulács 1991. 06. 15. RN (3) – Bakony/Cuha-völgy (?) SchA – Bakonybél/Gerence-völgy 1970. 06. 25. TS – Bakonyszentkirály/Hajmápuszta 1972. 05. 19. TS (7) – Balatonakali 1957. 05. 11. MaM, 1958. 06. 10. Mné (2), 1983. 06. 11. ÁL – Balatonalmádi/Káptalanfüred 1972. 06. 14. SzD – Balatonfüred 1983. 06. 14. ÁL (2) – Balatonfüred/Koloska-völgy 1962. 07. 20. TL, 2000. 05. 24. KCs – Balatongyörök 1955. 05. L?, 1955. 07. L?, 1991. 06. 29. ÁL, 2000. 05. 07. MJ (5) – Balatonudvari. 1976. 05. 09. PA, 1976. 06. 20. RI – Balatonudvari/Kiliántelep 1969. 07. 02. TL – Berhida (?) L?, 1952. 06. 28. an – Cserszegtomaj/Csóka-kő (?) an – Csopak 1999. 07. 31. RN (2) – Csopak/Nosztori-völgy 1974. 06. 18. BJ (2), 1980. 05. 31. PA – Doba/Somló 1937. 07. 04. RA, 1937. 05. RA, 1937. 07. 06. RA – Eplény/Malomréti-völgy 1972. 07. 17. TS, 1979. 06. 19. TS – Felsőörs/Malom-völgy 2000. 06. 06. KCs – Fenyőfő 1970. 07. TL – Gyenesdiás (?) Gyj – Hárskút/Esztergáli-völgy 1986. 05. 29. KÁ – Herend 1985. 05. 12. MA – Hévíz 1962. 07. TL – Fenyőfő 1974. 06. 21.-22. SzD – Hévíz 1982. 05. 28. TS – Iharkút 1969. 05. 27.-28. PJ – Isztimér/Királyszállás/Burok-völgy 1973. 05. 28. TS – Keszthely 1982. 07. 13. MO, 1994. 05. 16. MO – Márkó/Menyke 1921. 07. 04.-08. an – Márkó/Som-hegy 1964. 07. 18. PJ – Monoszló/Hegyestű 1993. 06. 30. MO – Monoszló/Taróra-hegy 1969. 07. 09. PJ – Nagyvázsony 1934. 07. 02. RA, (?) LR – Nemesgulács/Gulács 1991. 06. 15. MO, 1992. 05. 31. MO – Pápa 1895. WF, 1903. WF – Pápakovácsi/Attyapuszta 1999. 07. 15. KCs – Pétfürdő 1968. 06. 26. PJ – Porva-Csesznek vá. 1954. 06. 20. MaM – Raposka/Szent-György-hegy 1984. 07. 04. TS – Rezi (?) LR – Sümeg 1936. 06. 04. KZ – Tihany

1934. 04. 12. M?, 1934. 05. 17. SzV, 1954. 06. 10. MaM, 1997. 06. 07. MJ (5), 2000. 06. 04. MJ (10) – Tihany/Kis-erdő 1983. 05. 15. TS (4), Tihany/Külső-tó 1972. 07. 19. TS, 1983. 06. 03. TS – Tihany/Sajkod 2000. 05. 18. MJ – Ugod 1903. WF – Ugod/Elő-erdő 1972. 06. 06. BJ – Újdörög 1964. 06. 02. PA – Úrkút 1967. 08. 10.-11. PJ – Vár-völgy 1969. 07. 27. TL – Vászoly 1986. 05. 24. SzK (6), 1990. 07. 01. SzK, 1991. 05. 25. SzK (2), 1998. 05. 08. MJ (3), 1999. 07. 25. RN (4) – Veszprém 1988. 04. 30. GK – Veszprém/Csatár-hegy 1983. 06. 24. BJ – Vinye 2000. 05. 23. VGy – Zalaszentő/Tátika 1957. 06. 10. KZ, 1961. 06. 22. KZ (2), 2000. 04. 29. TS – Zalaszentő/Vad-tó 1998. 05. 24. KÁ – Zirc 1964. 07. 10. PJ.

KASZAB (1940): *Badacsony, Balatonederics, Fenyőfő, Pápa, Somló, Tihany, Ugod.*

***Anthaxia salicis* (FABRICIUS, 1777) – bíboros virágdíszbogár**

Holomediterrán elterjedésű faj, a polifág lárvák gyümölcsfák (*Prunus* sp.) és tölgyek (*Quercus* sp.) ágaiban élnek, fejlődésük két évig tart. Az imágók már kora tavasszal, április elejétől kezdve megtalálhatók különféle sárga színű virágokon, leginkább boglárkaféléken (*Ranunculaceae*) és pitypangon (*Taraxacum officinale*). A hegy- és dombvidékeken eléggé elterjedt, gyakori faj.

– Bakony-hg./Cuha-völgy 1960. 05. 17. PJ – Balatonakali 1990. 02. 01. MJ (ex l.), 2002. 03. 20. MA (ex im.) – Balatonfüred/Koloska-völgy 1972. 05. 27. an – Balatongyörök 1954. 05. LR, 2000. 05. 07. MJ – Dörgicse 1998. 05. 08. MJ (4) – Gyenesdiás 1915. 08. 15. GyJ – Hidegkút 1908. 05. 10. WF, 1976. 06. 06. RI (2) – Isztimér/Burok-völgy 1958. 06. 08. PJ – Kincsesbánya 1996. 06. 01. KÁ – Kup 1907. 06. 13. CsE – Pápa 1902. WF – Sáska/Agár-tető 1954. 05. LR – Ugod 1903. WF – Uzsabánya 1963. 06. 04. PJ, 1998. 05. 08. MJ – Vállus/Büdös-kút 1964. 05. 26. PJ (2) – Vászoly 2000. 04. 22. RN, 2001. 05. 01. RN (6) – Vinye 1958. 05. 08. PJ – Zalaszentő/Tátika 1978. 05. 30. ÁL – Zirc (?) LF.

KASZAB (1940): *Kup, Nagyvázsony, Pápa, Zirc.*

***Anthaxia semicuprea* KÜSTER, 1851 – rezes virágdíszbogár**

Európai elterjedésű faj, a lárvák alma (*Malus* sp.), körte (*Pyrus* sp.), birs (*Cydonia oblonga*), ritkábban szil (*Ulmus* sp.), som (*Cornus mas*) és mezei juhar (*Acer campestre*) ágaiban fejlődnek. Az imágók májusban, júniusban cickafarkon (*Achillea millefolium*) és rózsafélék (*Rosaceae*) virágain találhatók. A hegy- és dombvidékeken szórványosan előfordul, ritkább faj.

– Bakony/Hódos-ér 1957. 08. 27. PJ – Balatonfüred/Koloska-völgy 1972. 05. 27. TS – Balatonudvari 1974. 05. 18.-19. SzD – Csopak/Nosztori-völgy 1976. 05. 25. BJ (2), 1982. 05. 23. PA – Isztimér/Királyszállás/Burok-völgy 1973. 05. 28. TS (2) – Pápa 1900. WF – Porva-Csesznek vá. 1972. 06. 15. TS – Somlósárhely/Somló 1979. 07. 04. WT+BaA – Tihany 2000. 06. 04. MJ – Tihany/Kis-erdő 1984. 07. 07. TS.

KASZAB (1940): –

sg. *Haplanthaxia* REITTER, 1911

***Anthaxia (Haplanthaxia) cichorii* (OLIVIER, 1790) – katáng-virágdíszbogár**

Holomediterrán elterjedésű faj, a lárvák cseresznye (*Prunus avium*), sárgabarack (*Armeniaca vulgaris*) és ritkán kőris (*Fraxinus* sp.) elszáradt ágainak, gallyainak kérge alatt élnek. Az imágók júliusban, augusztusban közönséges cickafarkon (*Achillea millefolium*) és vadmurokon (*Daucus carota*) találhatók. Elterjedt faj, amely elsősorban a dombvidékeken fordul elő.

– Balatonalmádi 1951. 07. 10. HS-né, 1968. 07. 08-14. PJ – Balatonfüred/Koloska-völgy 1978. 07. 02.-03. PA – Balatongyörök 1955. 07. LR – Berhida 1952. 06. 28. LR – Hévíz 1963. 07. TL (2) – Pápa 1899. WF – Révfülpő 1933. 07. SÁ – Szigliget/Vár-hegy 1964. 07. 01. PJ (2) – Tihany 1899. 07. 13. an, 1934. SzV, 1939. 06. 21. BiF – Tihany/Külső-tó 1972. 07. 05. TS (6) – Vászoly 1978. 07. 07. PA.

KASZAB (1940): *Révfülpő, Tapolca, Tihany.*

***Anthaxia (Haplanthaxia) millefolii* (FABRICIUS, 1801) – cickafark-virágdíszbogár**

Kelet-mediterrán elterjedésű faunaelem, a lárvák molyhos tölgy (*Quercus pubescens*), ritkán gyümölcsfák, például mandula (*Prunus dulcis*) vékonyabb végágaiban élnek, fejlődésük csak egy évig tart. Az imágók júniusban közönséges cickafarkon (*Achillea millefolium*) és sárga színű fészkesvirágokon (*Apiaceae*) találhatók. Gyakori faj, a melegebb fekvésű tölgyesekben sokfelé megtalálható, egy-egy alkalmas élőhelyen olykor nagy példányszámban is előfordul.

– Aszfó 1982. 05. JJC (ex l.) – Balatonarács 1962. 07. 17. TL – Balatonfüred 1983. 06. 11. ÁL – Balatonudvari 1976. 02. 05. SzK (ex l.), 1976. 06. 20. RI (2), 1977. 02. 10. SzK (ex l.), 1982. 06. 17. GK (4) – Balatonudvari/Csapás-melléke 1997. 07. 27. HG – Cserszegtomaj/Csóka-kő 1983. 08. 01. TS – Gyenesdiás 1912. HoG – Hévíz 1963. 07. TL – Keszthely 1969. GyJ – Kup 1907. 06. 13. WF, 1907. 06. 13. CsE – Mindszentkál/Öreg-hegy 1992. 07. 18. RI (2), 1993. 06. 26. RI (6) – Monoszló/Hegyesztű 1993. 06. 30. MO (2) – Örvényes 1963. 07. 11. PJ – Pétfürdő (?) LF, 1968. 06. 26. PJ (3) – Rezi (?) LR – Sümeg 1906. 08. GyJ – Tés/Csákány-völgy 1991. 07. 10. KÁ – Tihany 1905. 07. 10. E? – Tihany/Csúcs-hegy 1984. 07. 07. TS – Tihany/Kis-erdő 1971. 06. 26. TS – Tihany/Külső-tó 1972. 07. 19. TS (2), 1983. 06. 03. TS – Vászoly 1982. 06. 29. PA.

KASZAB (1940): *Gyenesdiás, Hévíz, Keszthely, Kup, Pápa, Sümeg, Tapolca, Tihany.*

***Anthaxia (Haplanthaxia) olympica* KIESENWETTER, 1858 – olimpiai virágdíszbogár**

Pontomediterrán elterjedésű faj, a lárvák kökényben (*Prunus spinosa*), cseresznyefában (*Prunus avium*), somfában (*Cornus mas*) élnek, fejlődésük többnyire két éves. Az imágók júniusban cickafarkon (*Achillea millefolium*) és sárga színű fészkesvirágokon (*Apiaceae*) találhatók. A melegebb fekvésű tölgyesekben, valamint az elhagyott gyümölcsösökben eléggé elterjedt, de azért nem túl gyakori.

– Aszfó/Alsó-erdő 1992. 06. 24. MO – Gyenesdiás 1915. 07. 15. GyJ – Litér/Mogyorós-hegy 1998. 06. 10.-06. 24. KCs (tcs.) – Lovas/Király-kúti-völgy 1976. 07. 15. PA – Nagyvázsony (?) an – Pápateszér 1903. WF – Révfülöp 1933. 07. SÁ – Tés/Sötéthorog-völgy 1969. 06. 27. PJ – Tihany 1899. 07. 13. an, 1978. 07. 18. TS, 2000. 06. 17. MJ.

KASZAB (1940): *Gyenesdiás, Nagyvázsony, Pápa, Pápateszér, Révfülöp, Tihany.*

sg. *Melanthaxia* RICHTER, 1945

***Anthaxia (Melanthaxia) godeti* LAPORTE & GORY, 1839 – Godet-virágdíszbogár**

Holomediterrán elterjedésű faj. A lárvák erdeifenyőben (*Pinus sylvestris*), de más fenyő-fafajokban is fejlődnek. Az imágók júniusban, júliusban sárga színű virágokon, leginkább boglárkaféléken (*Ranunculaceae*) és pity pangon (*Taraxacum officinale*) találhatók. Az őshonos és a telepített fenyvesekben sokfelé előforduló, nem ritka faj.

– Aszfó/Alsó-erdő 1992. 07. 24. MO (2) – Berhida (?) LR – Csopak 1989. 06. 11. MA (5), 1999. 07. 31. RN – Csopak/Nosztori-völgy 1980. 05. 31. PA (2) – Fenyőfő 1976. 04. 10. SzK (ex l.), 1984. 07. 01. RGy (7), 1984. 07. 01. RI (5) – Gyenesdiás 1949. 07. 12.-28. KZ (3) – Padragkút 1975. 07. 05. RI (4) – Pétfürdő (?) LF – Súr 1979. 06. 30. an – Vászoly 1998. 02. 18. MJ (8, ex l.), 1999. 07. 25. RN (13) – Vonyarcvashegy 1959. 07. 09. HoG, 2002. 07. 01. MA.

KASZAB (1940): –

***Anthaxia (Melanthaxia) helvetica* STIERLIN, 1868 – helvét virágdíszbogár**

Közép-európai elterjedésű faj. A lárvák lucfenyőben (*Picea excelsa*) fejlődnek. Az imágók májusban, júniusban sárga színű virágokon, leginkább boglárkaféléken (*Ranunculaceae*) és pity pangon (*Taraxacum officinale*) találhatók. Elsősorban a nyugat-dunántúli fenyvesekben fordul elő, és ott helyenként nagyon gyakori.

– Bakony/Hódos-ér 1983. 05. 01. RI – Bakonyzücs 1983. 05. 12. TS – Balatongyörök 2000. 05. 07. MJ (2) – Dörgicse/Nagy-erdő 1986. 07. 13. SzK – Eplény/Malomréti-völgy 1979. 06. 19. HI-né – Fenyőfő 1983. 04. 30. TS, 1976. 02. 10. SzK, 1984. 06. 03. TS – Isztimér/Királyszállás/Burok-völgy 1976. 07. 08. NE – Nagyvázsony/Kab-hegy 1978. 07. 30. SzK, 1990. 05. 02. ÁL (2) – Padragkút/Szárcsi-kút 1963. 05. 13-17. PJ – Újdörög 1964. 05. 22. PA – Uzsabánya 2000. 05. 06. MJ (4) – Városlőd/Borsod 1964. 05. 07. PJ (5) – Veszprém/Jankovics-t. 1963. 06. 17.-18. Vit? – Vinye 1976. 05. 06. MJ, 1992. 05. 12. VGy, 1999. 05. 29. VGy – Zalaszántó/Tátika 2000. 05. 06. MJ – Zirc 1978. 05. 15. PA.

KASZAB (1940): –

***Anthaxia (Melanthaxia) istriana* ROSENHAUER, 1847 – isztriai virágdíszbogár**

Pontomediterrán elterjedésű faj, amelynek lárvái borókában (*Juniperus communis*) fejlődnek, fejlődésük időtartama két év. A kifejtett lárvák még az ősz folyamán átalakulnak imágóvá és imágó alakban telnek át. Az imágók kora tavasszal sárga színű virágokon, például pity pangon (*Taraxacum officinale*) és boglárkaféléken (*Ranunculaceae*) található. Ritka faj, a múlt századi gyűjtések adatai alapján csak a Balatontól délre elterülő borókásokban fordult elő, de azután a Balaton-felvidéken is előkerült, sőt újabban a Barcsi borókás területén is előkerült.

– Balatonhenye 1988. 12. 30. SzK (14, ex im.) – Dörgicse 1993. 03. 14. SzK (7, ex im.), 1994. 01. 29. SzK (3, ex im.), 1994. 02. 04. ReI (3, ex im.), 1998. 01. 10. MJ (10, ex im.), 1998. 05. 09. ReI (2, ex im.), 2000. 04. 22. RN (2) – Gyenesdiás 1975. 01. 12. JJC (ex l.) – Uzsabánya 1963. 06. 04. PJ (2), 1963. 06. 10. PJ – Vállus/Büdös-kút 1964. 05. 26. PJ, Vászoly 1985. 09. 07. MJ (3, ex im.).

KASZAB (1940): –

***Anthaxia (Melanthaxia) quadripunctata* (LINNAEUS, 1758) – fekete virágdíszbogár**

Euroszibériai elterjedésű faj. A lárvák erdeifenyőben (*Pinus sylvestris*) és feketefenyőben (*Pinus nigra*) fejlődnek. Az imágók júniusban, júliusban sárga színű virágokon, leginkább boglárkaféléken (*Ranunculaceae*) és pity pangon (*Taraxacum officinale*), és gyakran ölfarakásokon is megtalálhatók. Az őshonos és a telepített fenyvesekben egyaránt sokfelé előfordul, gyakori.

– Aszfó/Alsó-erdő 1997. 06. 24. MO – Bakony/Hódos-ér 1971. 06. 23. TL – Bakonybél 1999. 07. 05. MA – Bakonybél/Som-hegy 1968. 07. 06. PJ (3) – Bakonyzücs/Kőrös-hegy 1974. 08. 07. BJ – Balatonalmádi/Budatava 1973. 07. 10. TS – Balatonfüred 1905. WF – Balatonfüred/Koloska-völgy 1985. 06. 13. MO – Balatongyörök 1954. 07. LR, 1991. 06. 29. ÁL – Balatonudvari/Kiliántelep 1969. 07. 02. TL (3) – Berhida 1955. 06. LR – Bodajk 1963. 06. 13.-14. PJ (2) – Csehbánya 1976. 06. 15. BJ – Csopak 1999. 06. 25. MA (2) – Csopak/Nosztori-völgy 1972. 06. 05. TS (2), 2000. 05. 21. TS – Felsőörs/Malom-völgy 2000. 06. 06. KCs – Fenyőfő 1965. 09. 30. PJ, 1970. 06. 27. TS, 1973. 06. 12. BJ, 1973. 06. 20. BJ, 1974. 06. 21.-22. SzD (3), 1974. 07. 02. BJ, 1975. 08. 16.-17. MeM, 1984. 07. 01. RI – Fenyőfő/Pisztrángos-tó 1984. 06. 03. TS – Keszthely 1994. 05. 16. MO – Lovas/Király-kúti-völgy 1976. 06. 10. PA – Nagyvázsony/Kab-hegy 1978. 07. 30. SzK – Németbánya 1967. 05. 29. PJ – Öcs/Nagy-tó 1974. 06. 04. BA (2) – Pápa (?) WF – Pápateszér 1900. WF – Porva-Csesznek vá./Lenke-völgy 1972. 07. 18. TS (2) – Súr 1979. 06. 30. PA – Tés/Kis-Futóné 1991. 06. 23. an (2) – Tihany 1997. 06. 07. MJ – Tihany/Gejzirmező 1983. 05. 17. TS – Újdörög 1964. 05. 22. PA – Uzsabánya 1963. 06. 04. PJ (2) – Vállus 1969. 05. 20.-22. BM – Vállus/Fekete-hegy 1964. 05. 16. PJ (2) – Vállus/Szent-Miklós-völgy 1968. 05. 22. PJ (4) – Várpalota 1978. 06. 10. MeM – Várvölgy 1978. 07. 24. PA, 1978. 08. 13. SzD – Várvölgy/Nagy-Láz-tető 1969. 05. 21. PJ (17) – Vászoly 1994. 06. 26. SzK – Vinye 1976. 05. 06. MJ (4), 1981. 07. 03. MA, 1992. 05. 16. VGy, 2000. 05. 23. VGy (10) – Vonyarcvashegy 1959. 07. 09. NM – Zalaszántó/Tátika 1968. 06. 06. PJ (3) – Zirc/Szarvas-kút 1974. 06. 06. TS.

KASZAB (1940): Balatonfüred, Pápa.

Chrysobothrinae LAPORTE & GORY, 1837

Chrysobothrini LAPORTE & GORY, 1837

Chrysobothris ESCHSCHOLTZ, 1829

Chrysobothris affinis (FABRICIUS, 1794) – aranypettyes díszbogár

Euroszibériai elterjedésű faj. A lárvák polifágok, csaknem valamennyi őshonos lombfelvű fafajban, de leggyakrabban tölgyben (*Quercus* sp.) fejlődnek. Az imágók júniusban ölfaradásokon, vagy száraz fákon találhatók. Elsősorban a tölgyesekben sokfelé előforduló, gyakori faj.

– Ajka/Köleskepe-árok 1970. 05. 20. ÁL (2), 1979. 05. 26. ÁL, 1980. 06. 07. TS – Bakony/Cuhavölgy 1979. 05. 23. SzD (2) – Bakony/Somberek-völgy 1959. 05. 23. PJ – Bakonybél 1979. 05. 20. ÁL – Bakonyszentkirály 1980. 07. 13. RI (2) – Bakonyszentlászló 1979. 05. 13. ÁL – Bakonszücs/Gerence-völgy 1957. 06. 19. PJ (2) – Balatonfüred/Koloska-völgy 1976. 06. 06. PA – Balatongyörök 1983. 05. 15. TS, 2000. 05. 07. MA (2) – Balatonudvari 1974. 05. 18.-19. SzD, 1982. 04. 11. SzK (3) – Berhida 1953. 06. 04. EJ – Csesznek 1963. 06. 06. SI (4) – Dörgicse/Nagy-erdő 1986. 07. 13. SzK – Eplény/Malomréti-völgy 1962. 07. 11. PJ – Farkasgyepű 1979. 05. 20. RI (4) – Fenyőfő 1979. 05. 20. RI (2) – Fenyőfő/Kék-hegy 1983. 05. 15. PA, 1983. 05. 15. SzD (3) – Fenyőfő/Kisszépalmapuszta 1984. 07. 01. RGy (3), 1984. 07. 01. SzK (3) – Gyenesdiás 1964. 05. 19. PJ – Hárskút 1988. 06. 02. MJ (ex l.) – Hegyesd 1963. 06. 05. V? – Herend 1987. 06. 13. MJ – Hidegkút 1909. 05. 07. WF – Hidegkút/Zsellér-hegy 1976. 06. 06. RI (2) – Iharkút 1969. 05. 27.-28. PJ – Isztimér/Burok-völgy 1965. 07. 13. PJ (2), 1980. 07. 06. PA – Isztimér/Hétházpuszta 1982. 04. 17. SzK – Litér/Mogyorós-hegy 2001. 08. 16. KCs – Nagyvázsöny/Hajagos 1954. 07. 22. PJ – Némethánya 1964. 06. 11.-13. PJ – Öcs/Nagy-tó 1971. 05. 27. TS – Pápa (?) WF – Pécsely/Körtvélyes 1989. 12. 29. SzK (ex l.) – Porva-Csesznek vá. 1999. 05. 22. VGy (6) – Rezi (?) LR, 2000. 05. 06. MJ (5) – Sáska/Agár-tető 1967. 05. 11. PJ – Szentgál 1987. 07. 01. MeM – Tés/Csőszpuszta 1982. 06. 20. SzK (2) – Ugod 1978. 07. 03. BJ – Ugod/Huszárokölőpuszta 1979. 05. 20. PA – Újdörög 1964. 05. 31. PA – Vállus 1979. 05. 21. ÁL – Vászoly 1986. 05. 24. SzK, 1986. 06. 18. SzK (4), 1998. 04. 06. MJ (ex l.) – Vászoly/Bab-völgy 1988. 06. 16. SzK (4) – Vászoly/Hosszú-mező 1982. 03. 28. SzD (2, ex l.) – Veszprém 1923. 06. 10. RA – Vinye 1971. 08. 06. SzK (6), 1972. 06. 05. MeM, 1992. 05. 23. VGy, 1994. 07. 16. SzG (3), 1999. 05. 29. VGy (4), 2000. 05. 23. VGy – Zalaszántó/Tátika 1953. LR – Zirc/Kardosrét 1963. 06. 06. SI – Zirc/Szarvas-kút 1984. 07. 10. TS.

KASZAB (1940): *Bakonybél*, *Kisgyón*, *Pápa*.

Chrysobothris igniventris REITTER, 1895 – tűzeshasú díszbogár

Közép-európai elterjedésű faj, a lárvák erdeifenyő (*Pinus sylvestris*) és feketefenyő (*Pinus nigra*) vékonyabb törzseinek és az alsó, elszáradó, vagy már elhalt ágainak kérge alatt élnek, fejlődésük kétéves. Az imágók júliusban, augusztusban a tápnövényeken, napsütötte, száraz fákon találhatók. Magyarországon régebben kifejezetten igen ritka fajnak volt mondható, de az utóbbi években úgy tűnik, hogy egyre inkább terjedőben van. Elsősorban az alföldi telepített erdei- és feketefenyvesekben fordul elő, és ott helyenként nagy példányszámban is előkerült.

– Balatonakali 1996. 11. 02. SzK (ex l.) – Csopak 1999. 07. 31. RN – Vászoly 1997. 04. 25. MJ (ex l.) – Vonyarcvashegy 202. 07. 03. MA.

KASZAB (1940): –

Agrilinae LAPORTE & GORY, 1837

Coraebini BEDEL, 1921

Coraebus LAPORTE & GORY, 1839

Coraebus elatus (FABRICIUS, 1787) – pimpó-díszbogár

Pontomediterrán elterjedésű faj. A lárvák őszi vérfű (*Sanguisorba officinalis*) és pimpó (*Potentilla* sp.) száraiban fejlődnek, fejlődésük időtartama egy év. Az imágók júniusban tápnövényeiken találhatók. Elterjedt faj, helyenként nagyon gyakori.

– Aszföld/Alsó-erdő 1992. 06. 24. MO – Balatonarács 1978. 06. 25. PA – Balatonederics 1904. 04. 03. EF – Balatonfüred/Tamás-hegy 2000. 05. 24. KÁ – Balatonudvari 1976. 06. 07. PA, 1976. 06. 19. PA, 1982. 06. 17. GK (10). – Balatonudvari/Kiliántelep 1987. 08. 03. CZs – Berhida 1954. 08. L? – Bodajk 1985. 06. 23. HG – Iszkaszentgyörgy/Iszka-hegy 1999. 07. 08. MO – Királyszentistván/Ugri-hegy 1998. 06. 24.-07. 08. KCs (tcs.) – Pápa 1900. WF – Rezi (?) LR – Sümeg (?) an – Tihany/Külső-tó 1972. 07. 05. TS – Újdörögd/Csilla-hegy 1985. 07. 20. HG – Várpalota/Badacsony 1969. 06. 28. PJ (4) – Veszprém 1995. 06. 09. MA – Veszprém/Csatár-hegy 1984. 06. 11. RI (2) – Vilonya/Külső-hegy 2000. 07. 25. KCs – Zirc (?) LF.

KASZAB (1940): *Balatonederics*, Tapolca.

***Coraebus florentinus* (HERBST, 1801) – szalagos díszbogár**

Holomediterrán elterjedésű faj, a lárvák molyhos tölgy (*Quercus pubescens*), csertölgy (*Quercus cerris*) és kocsányos tölgy (*Quercus robur*) még élő végágaiban élnek, majd a kifejlett lárvák gyűrűzésükkel (a hancsréteg kör alakú megrágásával) előidézik ezen ágak elszáradását. Fejlődésük kétéves. Az erdőszegélyen, vagy a magányosan álló, napsütötte fákat részesítik előnyben, a zárt erdőben ritkábban fordulnak elő. Az élő tölgyfák elsődleges kártevőjeként tekinthetjük ezt a fajt. A meggyűrűzés („halálgűrű”) következtében a megtámadott ág általában ősszel, vagy télen letörik, miután az imágó azt már elhagyta. Az imágók júniusban a tápnövények koronáiban találhatók, virágokat egyáltalán nem látogatnak. A hegy- és dombvidéki tölgyesekben általánosan elterjedt, nem ritka faj, amely azonban életmódja miatt a szabadban csak nagyon ritkán kerül az emberek szeme elé.

***Coraebus rubi* (LINNAEUS, 1767) – földiszeder-díszbogár**

Pontomediterrán elterjedésű faj, A lárvák hamvas szeder (*Rubus caesius*) és málna (*Rubus idaeus*) vastagabb vesszőiben élnek, fejlődésük valószínűleg kétéves. Az imágók júniusban tápnövényeiken találhatók, virágokat egyáltalán nem látogatnak. Elterjedt és eléggé gyakori faj, az imágók a számukra kedvező élőhelyen olykor nagyobb példányszámban is előfordulnak.

– Balatonfüred 1983. 06. 11. ÁL – Balatonszőlős 1996. 08. 07. KÁ – Balatonudvari 1997. 07. 27. HG – Tihany 1984. 07. 29. PA – Tihany/Külső-tó 1972. 07. 05. TS – Vászoly 1982. 06. 27. PA, 1989. 08. 04. SzK – Zirc (?) LF.

KASZAB (1940): Tapolca.

***Coraebus undatus* (FABRICIUS, 1787) – hullámos díszbogár**

Holomediterrán elterjedésű faj, amely Magyarországon a tölgyesekben szórványosan fordul elő, nagyon ritka. A lárvák tölgy (*Quercus* sp.) törzseinek és vastagabb ágainak kérge alatt élnek, fejlődésük két-három évig tart. Az imágók júniusban és júliusban tápnövényeik napsütötte csúcságain találhatók, és virágokat egyáltalán nem látogatnak. Csak a több mint 100 éves adatok bizonyítják bakonyi előfordulását, azóta nem került elő újabb példány. Úgy tűnik, hogy ez a faj az egész országban megritkult, legalábbis az utolsó 50 év során mindössze egyetlen példányban került elő. Nehéz gyűjteni, mert a megtámadott ágakat nem gyűrűzi meg, ezért nem látható, hogy a lárvá melyik ágban fejlődik, a kifejlett imágók pedig magasan, a fák koronáiban tartózkodnak.

– Kup 1895. 06. WF – Pápa 1898. 08. WF.

KASZAB (1940): *Kup, Pápa*.

Meliboeus DEYROLLE, 1864

Meliboeus graminis (PANZER, 1789) – üröm-tompadíszbogár

Mediterrán elterjedésű faj, amely Magyarországon rendkívül ritka. A lárvák üröm (*Artemisia* sp.) gyökereiben, száraiban fejlődnek, fejlődésük egyéves. Az imágók májustól augusztusig tápnövényeiken találhatók. Magyarországról ennek a fajnak kevés példánya ismeretes, a több mint 100 éves adatot a Bakonyban új példány előkerülésével nem sikerült megerősíteni.

– Pápa 1895. an.

KASZAB (1940): –

Nalanda THÉRY, 1904

Nalanda fulgidicollis (LUCAS, 1846) – aranyostorú tompadíszbogár

Holomediterrán elterjedésű faj. A lárvák kecskefűz (*Salix caprea*) és tölgy (*Quercus* sp.) elszáradt, vékony végágacskáiban élnek, fejlődésük egyéves. Az imágók májusban, júniusban tápnövényeiken találhatók, virágokat nem keresnek fel. Elsősorban a hegy- és dombvidékeken szórányosan előforduló, eléggé ritka faj.

– Aszófő 1983. JJC's (ex l.) – Berhida (?) an.

KASZAB (1940): –

Agrilini LAPORTE & GORY, 1839

Agrilus CURTIS, 1825

sg. *Uragrilus* SEMENOV, 1935

Agrilus (Uragrilus) ater (LINNAEUS, 1767) – hatpettyes karcsúdíszbogár

Nyugat-palearktikus faunaelem, amely Magyarországon a nagyobb folyók menti nyárfásokban sokfelé előfordul, nem túl ritka. A lárvák nyárfákban (*Populus* sp.) és fűzfákban (*Salix* sp.), élnek, fejlődésük kétéves. Az imágók a napfénynek kitett tápnövényeken és friss nyárfarakásokon júniusban és júliusban találhatók. A Bakony területéről meglepően kevés helyről került elő.

– Káptalanfüred 1964. 06. 12. JJC's – Pápa (?) an.

KASZAB (1940): *Pápa*.

sg. *Agrilus* s str.

Agrilus albogularis GORY, 1841 – üröm-karcsúdíszbogár

Pontomediterrán elterjedésű faj. A lárvák leggyakrabban a mezei üröm (*Artemisia campestre*) gyökerében fejlődnek, fejlődésük egyéves. Az imágók júniustól augusztusig tápnövényeiken találhatók. Magyarországon elsősorban az Alföldön él, ahol helyenként gyakori. Ezt a fajt KASZAB (1940) a Bakonyból is megemlíti, de a gyűjteményekben a Bakony területéről származó példányt nem találtam, előfordulása azonban nem zárható ki.

–
KASZAB (1940): Bakony h.

Agrilus angustulus (ILLIGER, 1803) – közönséges karcsúdíszbogár

Euroszibériai elterjedésű faj. A lárvák molyhos tölgyben (*Quercus pubescens*), csertölgyben (*Quercus cerris*), kocsánytalan tölgyben (*Quercus petrae*), ritkábban egyéb lombosfa-fa-

jokban is fejlődnek. Az imágók májusban, júniusban egyaránt megtalálhatók a tápnövényeiken és az őlfarakásokon is. A tölgyesekben sokfelé előfordul, helyenként közönséges, nálunk a leggyakoribb *Agrilus*-faj.

– Alsóórs/Köcsi-tó 1984. 07. 01. SzD (16) – Bakonybél 1979. 05. 20. Ál – Bakonyszücs/Kőrishegy 1984. 07. 21. RI – Balatoncsicsó 1969. 07. 09.-10. PJ (10) – Balatonederics (?) GyJ – Balatonfüred 1971. 03. 14. MeM (2, ex l.) – Balatonfüred/Nagy-mező 1978. 05. 07. TS – Balatongyörök 1955. 05. L?, 2000. 05. 07. MA (3) – Balatonudvari 1997. 05. 27. MJ (ex l.) – Balatonudvari/Templom-dűlő 1984. 03. 04. SzD (ex l.) – Balinka 1978. 06. 19. PA (4), 1978. 07. 08. PA – Balinka/Mecsértelep 1978. 06. 18.-19. PA (5) – Berhida (?) LR – Bodajk/Széles-árok 1979. 05. 22. SzD – Csopak/Nosztori-völgy 1980. 05. 31. PA – Dörgicse/Becce 1982. 04. 05.-19. SzD (9) – Eplény/Ámos 1973. 05. 16. TS – Eplény/Malomréti-völgy 1982. 07. 04. TS – Fenyőfő 1980. 07. 27. MA, 1983. 04. 30. PA, 1984. 05. 03. PA – Fenyőfő/Kék-hegy 1983. 05. 15. PA (3), 1983. 05. 15. SzD (2) – Fenyőfő/Kisszépalmapuszta 1978. 07. 16. RI – Herend/Somod 1968. 06. 20. PJ – Iharkút 1969. 05. 27.-28. PJ (3) – Isztimér 1979. 05. 28. PA – Isztimér/Burok-völgy 1980. 07. 06. PA (10) – Keszthelyi-hg. 1978. 05. 28. OA (3) – Kup 1907. 06. 13. CsE – Márkó 2000. 05. 12. MeM – Márkó/Menyeke 1921. 0. 06.-07. FJ (2) – Mindszentkál 1992. 05. 03. RGy (3) – Monoszló/Taróra-hegy 1969. 07. 09. PJ (3) – Nagyvázsony 1934. 06. 30. RA – Németbánya 1964. 06. 11.-13. PJ (9) – Németbánya/Laposok 1972. 06. 21. TS – Nyírád/Felsőnyírádi-erdő 1968. 06. 05. PJ – Pannonhalma 1983. 06. 01. TS (2) – Porva/Felső-erdő 1984. 07. 07. SzD (3) – Porva-Csesznek vá. 1999. 05. 22. VGy – Pula 1978. 05. 29. OA – Rezi (?) LR, 2000. 05. 06. MJ – Révfülöp 1983. 07. SÁ – Sáska 1978. 05. 06. RI – Sáska/Agár-tető 1967. 05. 11. PJ – Súr 1979. 06. 30. PA (4) – Sümeg 1978. 06. 27. SzD (2) – Szentgál/Miklós-Pál-hegy 1986. 05. 11. PA – Tés/Kis-Futóné 1991. 06. 23. an (2) – Tés/Sötéthorog-völgy 1969. 06. 27. PJ – Tihany 1997. 06. 07. MJ – Ugod 1977. 05. 08. PA, 1978. 06. 21. SzD – Ugod/Som-berek 1967. 06. 26.-29. PJ – Uzsabánya 1963. 06. 04. PJ, 2000. 05. 06. MJ (4) – Vállus 1978. 05. 21. Ál (14), 1978. 05. 21. PA (2), 1978. 05. 28. Ál – Vállus/Szent-Miklós-völgy 1969. 05. 22. PJ (2) – Várpalota 1967. 05. 28. TL – Vár-völgy 1978. 05. 28. Ál, 1978. 07. 24. OA (2), 1978. 08. 13. SzD – Vár-völgy/Nagy-Láz-tető 1969. 05. 21. PJ (4) – Vászoly 1998. 02. 07. MJ (10, ex l.) – Veszprém 1955. 06. 17. MaM (7), 1955. 06. 11. MaM – Veszprém/Tekeres-völgy 1966. 08. 15. BeL – Vinye 1999. 05. 29. VGy (31) – Vonyarcvashegy 2002. 07. 03. MA – Zalaszántó/Tátika 1936. 06. 04. KZ, 1961. 06. 22. KZ, 1978. 05. 30. OA – Zirc 1971. 06. 03. TS – Zirc/Gézháza 1957. 06. 11. KZ (3).

KASZAB (1940): *Bakony h., Balatonederics, Kup, Nagyvázsony, Pét, Várpalota.*

***Agrilus auricollis* KIESENWETTER, 1857 – szilfa-karcsúdíszbogár**

Pontomediterrán elterjedésű faj, amely Magyarországon csak kevés helyről került elő, nem túl gyakori faj. A lárvák szilfákban (*Ulmus* sp.), ritkábban hársfában (*Tilia* sp.) fejlődnek, fejlődésük két évig tart. Az imágók májusban és júniusban tápnövényeiken találhatók.

– Cuha völgy (?) LF – Fenyőfő/Kék-hegy 1983. 05. 15. SzD, 1983. 05. 15. PA – Szigliget/Arborétum 1964. 06. 30. PJ – Vinye 1999. 05. 29. VGy – Zirc/Bocskor-hegy 1960. 05. 16. PJ.

KASZAB (1940): –

***Agrilus biguttatus* (FABRICIUS, 1777) – kétpettyes karcsúdíszbogár**

Eurosibériai elterjedésű faj. A lárvák tölgyben (*Quercus* sp.) fejlődnek, fejlődésük időtartama egy év. Az imágók júniusban, júliusban tápnövényeiken és őlfarakásokon is megtalálhatók. Elterjedt, helyenként gyakori, ez a legnagyobb hazai *Agrilus*-faj, hossza: 10-13 mm.

– Ajka/Köleskepe-árok 1979. 05. 20. Ál (2) – Aszfő 1978. 06. 01. KA – Bakony/Cuha-völgy 1957. 06. 11. PJ (9) – Bakony/Gerence-völgy 1958. 06. 17. PJ – Bakony/Veszprémi-Séd 1957. 06. 04. PJ (2) – Bakonybél 1972. 06. 04. TS, 1979. 05. 20. Ál – Bakonyszentlászló 1979. 05. 19. Ál –

Bakonyzsűcs/Kőris-hegy 1977. 07. 30. PA – Balatonfüred/Koloska-völgy 1976. 06. 06. PA – Balatongyörök 2000. 05. 07. MA (2), 2000. 05. 07. MJ (6) – Berhida (?) LR – Borzavár 1974. 07. 03. BK (2) – Csehbánya 1976. 06. 15. BJ – Csopak/Nosztori-völgy 1976. 06. 10. BJ, 1977. 05. 23. BJ, 1977. 05. 23. BJ – Eplény/Malomréti-völgy 1978. 06. 08. SzZs (2) – Farkasgyepű 1955. 06. 24. MaM – Fenyőfő 1977. 07. 30.-31. RI, 1979. 05. 19. RI (2), 1981. 07. 17. MJ – Fenyőfő/Kék-hegy 1983. 05. 15. PA – Fenyőfő/Kisszépalmapuszta 1984. 07. 01. RGy – Gyulafirátót 1991. 06. 15. TS. – Gyulafirátót/Miklád 1967. 07. 16. PJ – Herend/Rakottyás 1963. 06. 13.-14. PJ – Hidegkút/Zsellér-hegy 1976. 06. 06. RI – Iharkút 1969. 05. 27.-28. PJ (2) – Isztimér/Burok-völgy 1965. 07. 13. PJ – Isztimér/Királyszállás 1982. 05. 23. SzK – Keszthely 1994. 05. 16. MO – Keszthelyi-hg. 1973. 05. 18. SzD – Köveskál/Fekete-hegy 1962. 06. 16. PJ – Kup 1963. 05. 30. PJ – Lovas/Hosszú-hegy 1996. 07. 04. KCs – Márkó/Menyeke 1921. 07. 06.-07. FJ – Márkó/Som-hegy 1964. 07. 18. PJ – Németbánya 1964. 06. 11.-13. PJ (2) – Öcs/Nagy-tó 1971. 05. 27. TS, 1974. 06. 04. BA (2), 1980. 06. 08. TS – Padragkút 1975. 06. 21.-22. RI – Pannonhalma 1983. 06. 01. TS. (5) – Rezi (?) LR – Rezi/Hosszú-hegy 1981. 05. 18. SzD – Sáska 1985. 06. 22.-28. RGy (4) – Súr 1979. 06. 30. PA – Sümeg 1978. 06. 22. SzD (3) – Szentbékál/Sátorma-hegy 1986. 05. 18. TS – Szentgál 1987. 07. 01. MeM (4) – Tés/Csőszpuszta 1982. 06. 02. SzK (7), 1982. 06. 20. SzK (2) – Úrkút/Kab-hegy 1974. 06. 27. TS (2) – Uzsabánya 2000. 05. 06. MJ (3) – Vállus 1978. 07. 01. RI (2), 1979. 05. 21. ÁL (4) – Vállus/Szent-Miklós-völgy 1969. 05. 22. PJ – Várpalota 1967. 05. 28. TL – Vászoly 1988. 06. 18. SzK (6) – Veszprém/Csatár-hegy 1971. 07. 12. SiI – Vilonya/Külső-hegy 1998. 05. 13.-05. 22. KCs (tcs.) – Vinye 1971. 08. 06. MeM (2), 1972. 06. 05. MeM, 1985. 07. 23. VGy, 1998. 05. 23. VGy – Zirc/Gézháza 1957. 06. 11. PJ (3), 1957. 06. 11. KZ.

KASZAB (1940): *Bakony h.*, Tapolca.

***Agrilus cinctus* (OLIVIER, 1790) – rekettye-karcsúdiszbogár**

Nyugat-palearktikus faunaelem, amely Magyarországon nagyon ritka, és csak szórványosan fordul elő. A lárvák rekettyében (*Genista* sp.) és seprőzanótban (*Cytisus scoparius*) élnek. Az imágók júniusban, júliusban a déli fekvésű hegyoldalakon élő rekettyebokrokra találhatók.

– Csersegtomaj/Csóka-kő 1983. 08. 01. TS – Gyenesdiás 1949. 07. 12.-28. KZ – Veszprém 1905. 07. an.

KASZAB (1940): *Veszprém*.

***Agrilus convexicollis* REDTENBACHER, 1849 – kőris-karcsúdiszbogár**

Nyugat-palearktikus elterjedésű faj, a polifág lárvák kőris (*Fraxinus* sp.), orgona (*Syringa vulgaris*) és madárbirs (*Cotoneaster integerrimus*) vékony, még élő, vagy félig elszáradt végágai-ban fejlődnek, fejlődésük egy évig tart. Az imágók júniusban tápnövényeik levelein találhatók. A kőris-elegyes állományú erdőkben sokfelé megtalálható és helyenként nem ritka.

– Ajka/Jókai-bánya 1957. 07. 24. TS – Balatoncsicsó 1992. 06. 22. MO – Hévíz (?) HoG – Nyírad/Felső-erdő 1979. 07. 16. PA – Pula 1978. 07. 23. PA – Vászoly 1978. 07. 07. PA.

KASZAB (1940): *Hévíz*, Pént.

***Agrilus croaticus* ABEILLE, 1897 – horvát karcsúdiszbogár**

Balkáni elterjedésű faj, melynek tápnövény pontosan nem ismert, de a lárvák legnagyobb valószínűséggel rekettyében (*Genista* sp.) fejlődnek. Az imágók júniusban tápnövényeiken találhatók. Magyarországon a szórványosan előforduló, ritka fajok közé tartozik.

– Balatonakali, 1958. 06. 10. M-né – Gyenesdiás (?) an.

KASZAB (1940): *Gyenesdiás*, Pápa, Pént, Porva-Csesznek, Veszprém.

***Agrilus cuprescens* MÉNÉTRIES, 1832 – földiszeder-karcsúdiszbogár**

Holomediterrán elterjedésű faj, amely Magyarországon elterjedt, gyakori. A lárvák sze-

der-fajokban (*Rubus* sp.), málnában (*Rubus idaeus*) és rózsafélékben (*Rosaceae*) fejlődnek, fejlődésük egyéves. Az imágók májustól augusztusig tápnövényeiken találhatók.

– Ábrahámhegy 1985. 06. 13. MO – Bakonyszentlászló 1979. 06. 25. RI – Balatonalmádi 1973. 06. 28. an – Isztimér 1979. 06. 18. PA – Monostorapáti/Doma-hegy 1962. 07. 17. PJ – Pápa 1898. an – Tihany/Külső-tó 1983. 05. 21. TS – Veszprém 1903. an.

KASZAB (1940): Nagyvázsony, Pápa, Tátika, Ugod, Veszprém.

Agrilus curtulus MULSANT & REY, 1863 – molyhostölgy-karcsúdíszbogár

Mediterrán elterjedésű faj, amely Magyarországon a tölgyesekben fordul elő, de nagyon ritka. A lárvák molyhostölgy (*Quercus pubescens*) élő végágaiban fejlődnek, fejlődésük időtartama egy vagy két év. Az imágók májustól augusztusig tápnövényeik levelein találhatók. Csak néhány lelőhelyről ismerjük, azokon a lelőhelyeken is csak egy-egy példányban, „véletlenül” került elő.

– Mindszentkál/Öreg-hegy 1992. 05. 30. RI.

KASZAB (1940): –

Agrilus cyanescens RATZEBURG, 1837 – lonc-karcsúdíszbogár

Euroszibériai faunaelem, Magyarországon szórványosan fordul elő, eléggé ritka. A lárvák loncban (*Lonicera* sp.) fejlődnek. Az imágók tápnövényeik levelein találhatók május közepétől július végéig. Egy hiányosan feldolgozott példány feltehetően WACHSMANN gyűjteményével került a budapesti Magyar Természettudományi Múzeumba, azóta további bizonyító példányok a vizsgált területről nem kerültek elő, legközelebb a Budai hegységben fogták, nem is olyan régen.

– Pápa (?) an.

KASZAB (1940): Pápa.

Agrilus derasofasciatus LACORDAIRE, 1835 – szőlő-karcsúdíszbogár

Holomediterrán elterjedésű faj, amely Magyarországon sok helyről előkerült, nem ritka. A lárvák elvadult, vagy vadon növő öreg szőlőtőkék (*Vitis vinifera*, *V. sylvestris*) vesszőiben fejlődnek. Az imágók május közepétől augusztusig tápnövények levelein találhatók.

– Balatonederics (?) GyJ – Balinka 1978. 07. 08. PA – Berhida (?) LR – Bodajk/Ötfa 1985. 06. 25. HG – Gyenesdiás (?) an – Keszthely (?) GyJ – Mindszentkál 1990. 05. 20. RGy, 1992. 05. 18. RGy (28) – Mindszentkál/Öreg-hegy 1992. 05. 17. RI (3) – Pápa 1907. 06. 16. EF – Somlóvásárhely/Somló 1962. 07. 27. PJ – Tihany 1939. 06. 21. BiF – Tihany/Gejzírmező 1983. 05. 17. TS (2), 2000. 06. 04 MJ (3) – Várpalota/Badacsony 1969. 06. 28. PJ – Zánka 1902. 07. EF.

KASZAB (1940): Balatonederics, Gyenesdiás, Keszthely, Kup, Pápa, Tihany, Veszprém, Zánka.

Agrilus graminis LAPORTE & GORY, 1839 – fűrészescsápú karcsúdíszbogár

Holomediterrán elterjedésű faj, a polifág lárvák elsősorban tölgyek (*Quercus* sp.) elszáradóban lévő végágaiban fejlődnek, fejlődésük egy vagy két évig tart. Az imágók júniusban, júliusban tápnövényeik levelein találhatók. A tölgyesekben általánosan elterjedt, elég gyakori faj.

– Alsóörs/Csere-hegy 2000. 05. 31. KÁ – Alsóörs/Köcsi-tó 1984. 07. 01. SzD – Balatoncsicsó 1969. 07. 09.-10. PJ – Fenyőfő 2002. 07. 29. MJ (4) – Nagyvázsony (?) an – Padragkút 1979. 06. 18. an – Porva/Páliháláspuszta 1986. 05. 11. PA (2) – Tihany 1999. 03. 07. an – Uzsabánya 2000. 05. 06. MJ – Vászoly 1998. 05. 13. MJ (2, ex l.) – Zirc/Kardosrét/Cuha-völgy 1971. 06. 29. TS.

KASZAB (1940): Nagyvázsony, Pápa, Tihany.

Agrilus hastulifer RATZEBURG, 1837 – ólmosfényű karcsúdíszbogár

Holomediterrán elterjedésű faj, amely a hegy- és dombvidéki tölgyesekben sok helyről előkerült, nem túl ritka faj. A lárvák gyertyán (*Carpinus betulus*) és tölgy (*Quercus* sp.) száradó ágaiban fejlődnek, fejlődésük egyéves. Az imágók júniusban és júliusban tápnövényeik levelein találhatók. Fiatal sarjhajtásokon olykor nagyobb számban is gyűjthetők.

– Bakonybél/Gerence-völgy 1973. 07. 01.-15. RL – Balatoncsicsó 1969. 07. 08.-10. TL – Eplény/Malomréti-völgy 1962. 07. 11. PJ – Gyenesdiás (?) an – Nagyvázsony (?) an – Rezi (?) LR (2) – Vinye 1994. 07. 16. SzG (18).

KASZAB (1940): *Nagyvázsony*.

Agrilus hyperici (CREUTZER, 1799) – orbáncfű-karcsúdíszbogár

Nyugat-palearktikus elterjedésű faj. A lárvák a közönséges orbáncfű (*Hypericum perforatum*) gyökereiben fejlődnek, az imágók májusban, júniusban tápnövényeiken találhatók. Sokfelé előfordul és helyenként nem ritka.

– Bakonyszentlászló 1978. 08. 24. PA – Bakonszücs 1979. 06. 18.-19. OA – Balatonakali 1958. 07. 09. M-né – Balatonfüred/Támás-hegy 1963. 06. 16. PJ – Balatongyörök 1955. 07. LR – Balatonudvari 1976. 06. 19. PA – Berhida 1953. 07. 09. EJ, 1954. 08. LR – Fenyőfő 1972. 07. 30. TS, 1979. 07. 01. PA – Gyenesdiás 1909. HoG, 1949. 07. 12.-28. KZ, – Iszkaszentgyörgy/Iszka-hegy 1998. 07. 08. MO – Mindszentkál/Öreg-hegy 1992. 07. 18. RI – Padragkút 1978. 08. 12. PA – Rezi (?) LR – Tihany 1935. 09. an, 1984. 07. 29. PA – Vonyarcvashegy (?) HoG – Vászoly 1982. 06. 27. PA (2).

KASZAB (1940): *Balatonszentlászló, Fenyőfő, Gyenesdiás, Keszthely, Nagyvázsony*.

Agrilus integerrimus RATZEBURG, 1837 – boroszlán-karcsúdíszbogár

Európai elterjedésű, Magyarországon csak szórványosan előkerülő, ritka faj. A lárvák boroszlán (*Daphne* sp.) szárainak alsó részeiben fejlődnek, fejlődésük egyéves. Az imágók júniustól augusztusig tápnövényeiken találhatók.

– Bakony (?) SZ – Bakonszücs/Kőris-hegy 1907. 06. 10. CsE – Devecser/Széki-erdő 1983. 06. 27. SzD – Eplény/Malomréti-völgy 1972. 07. 17. TS.

KASZAB (1940): *Bakony-Kőrishegy, Nagyvázsony*.

Agrilus kubani BÍLÝ, 1991 – Kubán-karcsúdíszbogár

Közép-európai faj, a monofág lárvák kizárólag a sárgafagyöngyben (*Loranthus europaeus*) fejlődnek. Az imágók májustól tápnövényeiken találhatók. A közelmúltban leírt fajt Magyarországon rendkívüli ritkaságnak tartottuk, azonban 2001-ben végzett, célzott nevelési kísérletekből kiderült, hogy ez a faj a valóságban nem is olyan ritka, mert számos helyről, így többek között a Bakonyból is sikerült nagyobb példányszámban kinevelni.

– Aszófő 2001. 05. 17. MJ (2, ex l.), Balatonakali 2001. 05. 24. MA (4, ex l.), 2001. 05. 26. MJ (7, ex l.) – Balatonfüred/Koloska-völgy 1978. 09. 10. (PA) – Vászoly 2001. 05. 01. RN (3, ex l.).

KASZAB (1940): –

Agrilus laticornis (ILLIGER, 1803) – szélecsápú karcsúdíszbogár

Európai elterjedésű faj, amelynek lárvái tölgyben (*Quercus* sp.) fejlődnek. Az imágók májusban, júniusban tápnövényeiken, és ritkábban ölfarakásokon is megtalálhatók. A tölgyesekben sokfelé előfordul, helyenként gyakori, de seholsem közönséges.

– Alsóórs/Köcsi-tó 1984. 07. 01. SzD – Bakonybél/Gerence-völgy 1973. 07. 01.-15. RL – Bakonycsernye/Kisgyónbánya 1981. 06. 28. PA – Bakonsárkány 1926. an – Balatoncsicsó 1969. 07. 09.-10. PJ, 1992. 06. 22. MO – Balatonudvari 1979. 06. 16. OA – Fenyőfő 1984. 07. 08. SzD (2) – Iharkút/Tisztavíz 1966. 06. 28. PJ (2) – Mindszentkál/Öreg-hegy 1992. 05. 30. RI – Pápateszér (?) WF – Porva/Felső-erdő 1984. 07. 07. SzD (5) – Porva/Pálháláspusztá 1968. 07. 16.-17. PJ –

Sümegeprága/Sarvaly 1979. 06. 09. SzD – Tihany 1984. 07. 29. PA – Uzsabánya 1963. 06. 04. PJ – Vállus/Csetény 1969. 05. 23. PJ – Vállus/Szent-Miklós-völgy 1969. 05. 22. PJ (3) – Zirc/Szarvas-kút 1983. 05. 12. PA.

KASZAB (1940): *Bakony h., Bakonysárkány, Nagyvázsony.*

Agrilus lineola REDTENBACHER, 1849 – fűz-karcsúdíszbogár

Pontomediterrán elterjedésű faj, amely csak kevés helyről került elő, viszonylag ritka faj. A lárvák kecskefűzben (*Salix caprea*), de más fűzben (*Salix viminalis*, *S. alba*) is fejlődnek, fejlődésük egyéves. Az imágók május közepétől augusztusig tápnövényeik levelein találhatók. A Bakonyból csak egyetlen példánya ismert, amely az utóbbi időben került elő egy gyűjtemény átnézése során, de a lelőhelycédula hiányos volt, és közelebbi adatot nem sikerült az előkerülés pontos körülményeiről megtudni.

– Fenyőfő vagy Vinye (?) 2000. VGy.

KASZAB (1940): –

Agrilus litura KIESENWETTER, 1857 – tölgy-karcsúdíszbogár

Kelet-mediterrán elterjedésű faj, a lárvák tölgy (*Quercus* sp.) napsütötte, vékony vég-ágaiban fejlődnek, fejlődésük két évig tart. Az imágók júliusban, augusztusban tápnövényeiken találhatók. A hegy- és dombvidéki tölgyesekben fordul elő, nem ritka.

– Ajka/Jókai-bánya 1957. 07. 16. TS (3) – Ácsteszer 1979. 06. 30. PA – Bakonyszűcs 1979. 06. 19. an – Balatonalmádi/Káptalanfüred 1969. 04. 03. TL – Berhida (?) LR – Fenyőfő 2002. 07. 29. MJ – Márkó/Menyke 1921. 07. 06.-07. FJ – Mindszentkál/Öreg-hegy 1993. 06. 26. RI – Pétfürdő (?) an – Sáska 1978. 08. 11. SzD – Soly/Solyi-erdő 1996. 07. 17. KCs – Súr 1979. 06. 30. PA – Tihany 1911. 07. 17. EF – Várköly 1968. 07. 12. TL, 1978. 08. 13. SzD – Vászoly 1982. 06. 27. PA – Zirc (?) Páj – Zirc/Kardosrét/Cuha-völgy 1973. 08. 07. TS.

KASZAB (1940): *Tihany, Veszprém, Zirc.*

Agrilus macroderus ABEILLE, 1897 – rózsakarcsúdíszbogár

Pontomediterrán elterjedésű faj, a lárvák rózsafélékben (*Rosaceae*), cseresznyében (*Prunus avium*), meggyben (*Prunus vulgaris*), szilvafában (*Prunus domestica*), kökényben (*Prunus spinosa*) fejlődnek; fejlődésük egy vagy két évig tart. Az imágók júniusban tápnövényeiken találhatók. Sokfelé előfordul, azonban seholsem túl gyakori faj.

– Balatonyörök (?) LR – Berhida 1951. 06. 15. SzV – Gyenesdiás (?) SR – Öskü 1951. 06. 01.-05. SzV – Balatonudvari/Kiliántelep 1968. 07. 02. TL – Mindszentkál/Öreg-hegy 1990. 05. 25. RI, 1992. 07. 18. RI – Padrag (?) LR – Révfülöp 1933. 07. SÁ – Várpalota/Badacsony 1969. 06. 21. PJ – Veszprém/Tekeres-völgy 1966. 08. 15. BeL – Zirc (?) LF.

KASZAB (1940): *Révfülöp.*

Agrilus obscuricollis KIESENWETTER, 1857 – sötétnyakú karcsúdíszbogár

Mediterrán elterjedésű faj, a lárvák tölgyfákban (*Quercus* sp.) fejlődnek. Az imágók júniusban tápnövényeiken és ölfarakásokon találhatók. A tölgyesekben sokfelé előfordul, helyenként közönséges.

– Alsóórs/Köcsi-tó 1984. 07. 01. SzD (5) – Bakonysárkány 1926. an – Balinka/Mecsértelep 1978. 06. 18.-19. PA – Fenyőfő 1970. 06. 27. TS – Isztimér 1979. 06. 18. PA – Pannonhalma 1983. 06. 01. TS (3) – Pápa (?) an – Porva/Felső-erdő 1984. 07. 07. SzD (4) – Pula 1978. 07. 23. PA (2) – Rezi (?) LR – Súr 1979. 06. 30. PA.

KASZAB (1940): *Nagyvázsony, Pápa, Révfülöp, Ugod.*

Agrilus olivicolor KIESENWETTER, 1857 – olívdíszbogár

Eurosibériai elterjedésű faj, a lárvák gyertyánban (*Carpinus betulus*) és mogoróban (*Corylus avellana*) fejlődnek. Az imágók júniusban tápnövényeiken találhatók. A vegyes fa-összetételű erdőkben sokfelé előforduló, helyenként eléggé gyakori faj.

– Bakony (?) LR – Bakonyszombathely/Feketevízpuszta 1968. 07. 11. PJ – Balatoncsicsó 1969. 07. 09.-10. PJ – Balatonudvari 1978. 04. 16. RG (2), 1978. 04. 28. RG – Balinka 1978. 06. 18. PA (2) – Bodajk 1969. 06. 15. TL – Dörgicse/Becce 1982. 04. 05.-12. SzD (ex l.) – Dörgicse 1983. 06. 27. SzD (2) – Fehérvár-úrszög 1923. 07. 23. BfL – Fenyőfő 1984. 07. 08. TS – Hárskút/Alsó-Hajag 1981. 07. 05. SzD – Iharkút 1969. 05. 27.-28. PJ – Keszthely (?) GyJ – Mindszentkál 1990. 05. 20. RGy – Olaszfalu/Alsóperepuszta 1966. 07. 11.-14. PJ – Porva-Csesznek vá. 1935. an – Rezi (?) LR – Sümegprága/Sarvaly 1979. 06. 09. SzD – Ugod 1977. 05. 08. PA – Uzsabánya 1969. 07. 03. TL – Vár-völgy 1978. 08. 13. SzD – Veszprém 1905. an – Zalaszántó 2001. 05. 28. SZs – Zalaszántó/Tátika 1961. 06. 22. KZ, 1978. 07. 10. PA (2) – Zirc (?) PáJ.

KASZAB (1940): *Fehérvár-úrszög, Keszthely, Nagyvázsöny, Pét, Szigliget, Veszprém, Zirc.*

Agrilus pratensis RATZEBURG, 1837 – kétszínű díszbogár

Eurosibériai elterjedésű faj, amely az őshonos és a telepített nyárfásokban egyaránt sokfelé előfordul, viszonylag gyakori. A lárvák nyárfák (*Populus* sp.) és ritkábban fűzek (*Salix* sp.) vékony ágacskáinak kérge alatt fejlődnek, fejlődésük egyéves. Az imágók májustól júliusig a tápnövényeken találhatók.

– Balatonederics (?) GyJ – Fenyőfő 1980. 07. 27. MA – Hévíz 1964. 04. 03. TL – Iharkút 1969. 05. 27.-28. PJ – Pápa 1897. 06. an – Pétfürdő (?) LF – Ugod 1963. 05. 29. PJ – Újdörög 1964. 06. 06. PA – Zirc/Szarvas-kút 1983. 05. 12. PA.

KASZAB (1940): *Balatonederics, Nagyvázsöny, Pápa, Pét.*

Agrilus roscidus KIESENWETTER, 1857 – benge-karcsúdíszbogár

Holomediterrán elterjedésű faj, egyike a legpolifágabb díszbogárfajoknak. A lárvák lomblevelű fák és cserjék így például kökény (*Prunus spinosa*), szilva (*Prunus domestica*), mandula (*Prunus dulcis*), körte (*Pyrus* sp.), galagonya (*Crataegus* sp.), tölgy (*Quercus* sp.), de legfőképpen varjútövisbenge (*Rhamnus cathartica*) és kutyabenge (*Frangula alnus*) ágaiban fejlődnek. A lárvák fejlődése két évig tart. Az imágók májusban, júniusban tápnövényeik levelein találhatók. Helyenként nem ritka, leggyakrabban a varjútövisbenge (*Rhamnus cathartica*) és a kutyabenge (*Frangula alnus*) levelein található.

– Balatonudvari 1989. 04. 23. MJ (ex l.) – Balatonudvari/Templom-dűlő 1984. 04. 07. SzD (ex l.) – Pápa (?) an – Pétfürdő 1924. an – Porva-Csesznek vá. 1935. 07. 23. KG – Veszprém 1903. an – Várpalota/Badacsony 1969. 06. 28. PJ.

KASZAB (1940): –

Agrilus sericans KIESENWETTER, 1857 – sziki karcsúdíszbogár

Pontomediterrán elterjedésű faj, amely elsősorban az Alföldön, a szikes területeken található, olykor tömegesen is. A lárvák ürömben (*Artemisia* sp.) fejlődnek, fejlődésük egyéves. Az imágók júniustól szeptemberig tápnövényeiken találhatók. Eléggé meglepő a faj Bakonyi előfordulása, mivel az Alföldön a sziki üröm (*Artemisia santonicum*) a tápnövénye, és ez – legjobb tudomásom szerint – a Bakonyban nem fordul elő, ezért feltételezhető, hogy itt más ürömfajon kell élnie.

– Bodajk/Ötfa 1985. 07. 06. HG – Gyenesdiás 1932. 06. CsE.

KASZAB (1940): –

Agrilus sinuatus (OLIVIER, 1790) – galagonya-karcsúdíszbogár

Pontomediterrán elterjedésű, nem túl gyakori faj, noha régi irodalmi adatok szerint fiatal körtefa-ültetvényeken régebben kártevőként lépett fel. A lárvák galagonyában (*Crataegus* sp.) és körtében (*Pyrus pyrausta*) fejlődnek, fejlődésük két évig tart. Az imágók május végétől július végéig tápnövényeiken találhatók.

– Bodajk/Ötfa 1985. 06. 23. HG, 1985. 07. 06. HG – Pápa (?) an – Ugod 1903. an – Vászoly 2001. 05. 12. RN (ex l.).

KASZAB (1940): *Pápa, Tapolca, Ugod.*

Agrilus subauratus GEBLER, 1833 – kecskefűz-karcsúdíszbogár

Eurosibériai elterjedésű, szórányosan előkerülő, ritkább faj. A lárvák élő kecskefűzben (*Salix caprea*), ritkábban rezgőnyárban (*Populus tremula*) és mogyoróban (*Corylus avellana*) fejlődnek, fejlődésük két évig tart. Az imágók májustól júliusig tápnövényeik levelein találhatók. A Bakony területéről egy példányát az 1980-as évek elején gyűjtötték, és csak jóval később, a gyűjtemény determinálásakor került elő a hiányosan felcédulázott példány, a gyűjtő emlékezete szerint mogyoróbokron fogta. Célzott gyűjtéssel valószínű, hogy több helyről is elő fog kerülni.

– Fenyőfő (?) MA.

KASZAB (1940): –

Agrilus sulcicollis LACORDAIRE, 1835 – hengeres karcsúdíszbogár

Eurosibériai elterjedésű faj. A lárvák tölgyfák (*Quercus* sp.) vastagabb ágaiban fejlődnek; fejlődésük időtartama egy vagy két év. Az imágók júniusban tápnövényeiken, de ölfarakásokon is egyaránt megtalálhatók. A tölgyesekben mindenfelé elterjedt, faunaterületünkön az egyik leggyakoribb *Agrilus*-faj.

– Ajka/Köleskepe-árok 1979. 05. 20. ÁL (2) – Bakonycsernye/Kisgyónbánya 1980. 07. 14. RI – Bakonyszentlászló 1979. 05. 19. ÁL – Balatonakali 1990. 01. 08. MJ (ex l.) – Balatonfüred/Koloskavölgy 1976. 06. 06. PA – Balatongyörök 1993. 06. 29. MO, 2000. 05. 07. MJ (6) – Barnag 1978. 05. 17. PA – Csór/Gusztuspuszta 1965. 07. 12. PJ – Eplény 1976. 05. 10. PA – Eplény/Malomréti-völgy 1978. 06. 08. KÁ – Fenyőfő 1979. 05. 19. RI (2), 1981. 07. 17. MA – Fenyőfő/Kék-hegy 1983. 05. 15. SzD (2) – Fenyőfő/Kisszépalmapuszta 1984. 07. 01. RGy – Gyulafirátót 1968. 04. 26. PJ – Hidegkút 1909. 05. 03. HJ – Hidegkút/Zsellér-hegy 1976. 06. 06. RI – Iharkút 1969. 05. 27.-28. PJ – Isztimér/Hétházpuszta 1973. 06. 03. TS – Márkó 2000. 05. 12. MeM (2) – Nemetbánya 1964. 06. 11.-13. PJ (3), Porva-Csesznek vá. 1999. 05. 12. VGy (14) – Rezi 2000. 05. 06. MJ – Sümeg 1978. 06. 22. SzD (2) – Szentgál 1987. 07. 01. MeM (4) – Tihany 1999. 05. 20. KÁ – Tihany/Sajkod 1983. 05. 15. RI – Vállus/Szent-Miklós-völgy 1969. 05. 22. PJ – Várvölgy 1979. 06. 09. SzD – Vászoly 1999. 02. 05. MJ (3, ex l.) – Veszprém 1923. 06. 10. RA – Vinye 1987. 06. 03. VGy, 1999. 05. 29. VGy (29) – Zirc (?) LF, 1974. 06. 03. TS – Zirc/Gézháza 1952. 06. 11. KZ – Zirc/Kardosrét/Cuha-völgy 1971. 06. 29. TS.

KASZAB (1940): Bakonysárkány, *Fenyőfő*, Pápa, Tapolca.

Agrilus viridis (LINNAEUS, 1758) – változékony karcsúdíszbogár

Eurosibériai elterjedésű faj. A legpolifágabb díszbogárfaj, a lárvák csaknem valamennyi lombosfa fajban, de elsősorban fűzben (*Salix* sp.), továbbá bükkben (*Fagus sylvestris*), égerben (*Alnus* sp.), nyírfában (*Betula* sp.) fejlődnek. Az imágók júniusban, júliusban a tápnövények levelein találhatók. Nagyon változékony színezetű és változó nagyságú, gyakori, helyenként közönséges faj. Annak ellenére, hogy gyakori faj, eléggé meglepő, hogy a Bakonyból viszonylag kevés lelőhelyről és csak kis példányszámban került elő. Célzott gyűjtéssel – minden bizonnyal – jelentősen megnövelhető lenne a lelőhelyek száma.

– Bakony 1929. 07. 31. SZ – Berhida (?) LR – Keszthelyi-hg. 1978. 05. 28. OA – Márkó 1978. 07.

08. PA – Pula 1978. 07. 23. OA – Tihany 1936. 06. an – Ugod 1906. KD – Vindornyaszőlős 1986. 05. 24. VK+CsR – Zalasántó/Tátika 1936. 06. 04. KZ – Zirc (?) LF.

KASZAB (1940): Badacsony, *Bakony h.*, Pápa, Tátika, Ugod, Zirc.

Cylindromorphinae PORTEVIN, 1931

Cylindromorphini PORTEVIN, 1931

Paracylindromorphus THÉRY, 1930

Paracylindromorphus subuliformis (MANNERHEIM, 1837) – redős hengerdíszbogár

Pontomediterrán elterjedésű faj, a lárvák tarackbúza (*Agropyron repens*) száraiban fejlődnek, fejlődésük egyéves. A kistermetű, hosszúkás, hengeres alakú imágók májusban, júniusban tápnövényeiken találhatók. Az ősgyepes területeken helyenként gyakori és ahol előfordul, ott rendszerint nagy példányszámban található.

– Bakonyszentmihály (?) LR – Balatonkenese 1972. 05. 21. TS (2) – Hegymagas/Szent-György-hegy 1984. 07. 04. TS – Litér/Mogyorós-hegy 1996. 06. 03. KA – Mindszentkál/Kopasz-hegy 2001. 05. 20. RI (2) – Tihany/Apáti-hegy 2000. 06. 04. KCs (2), – Tihany/Kis-erdő 1971. 06. 26. TS (5), 2000. 05. 18. MJ (20) – Tihany/Külső-tó 1972. 07. 05. TS – Tihany/Sajkod 2000. 05. 18. SzGy (3).

KASZAB (1940): Fehérvárcsurgó, Gyenesdiás, Nagyvázsony.

Cylindromorphus KIESENWETTER, 1857

Cylindromorphus filum (GYLLENHAL, 1817) – nagyfejű hengerdíszbogár

Pontomediterrán faunaelem, amelynek lárvái árvalányhaj (*Stipa* sp.) és tarackbúza (*Agropyron* sp.) száraiban fejlődnek. Az imágók májusban, júniusban tápnövényeiken találhatók. Az ősgyepes területeken sokfelé előfordul, helyenként nagyon gyakori, közönséges.

– Aszófő 1982. 05. 15. JJC – Aszófő/Alsó-erdő 1992. 06. 24. MO (2) – Badacsony 1909. HoG – Bakonszűcs 1979. 05. 20. OA – Balatonederics (?) an – Balatonfüred 1905. WF – Balatonudvari 1976. 06. 07. PA, 1976. 06. 19. PA (3), 1976. 06. 20. RI (16), 1979. 05. 21. ÁL (7), 1979. 06. 16. RI (2), 1982. 06. 17. GK (2), 1982. 08. 03. CZs – Balatonudvari/Kiliántelep 1976. 05. 21. OA, 1976. 06. 20. PA, 1979. 05. 21. ÁL, 1984. 06. 03. RI (2) – Berhida 1978. 06. 18. an – Csapak/Nosztori-völgy 1980. 05. 31. an – Fehérvárcsurgó 1928. 07. 28. BiL – Fenyőfő (?) WF, 1978. 07. 22. OA, 1983. 05. 10. PA – Gyenesdiás 1915. 09. 02. GyJ – Iszkaszentgyörgy 1999. 07. 08. MO – Litér 1993. 07. 01. MO – Litér/Nyerges-hegy 1993. 07. 01. MO – Mindszentkál 1995. 06. 04. RGy (2), 1997. 06. 08. RGy (4) – Mindszentkál/Kopasz-hegy 2001. 05. 20. RI – Mindszentkál/Öreg-hegy 1989. 07. 08. RI, 1990. 05. 19. RI, 1990. 05. 30. RI, 1993. 05. 23. RI (2), 1993. 06. 26. RI – Pápa 1892. 07. 07. EF, 1895. WF, 1898. WF (3) – Tihany 1982. 06. 23. JJC, 1983. 05. 07. PA (3), 1984. 07. 29. PA (4) – Tihany/Apáti-hegy 2000. 06. 04. KCs (8) – Tihany/Csúcs-hegy 1996. 06. 08. MO – Tihany/Hármas-hegy 1984. 06. 03. RI (9) – Tihany/Kis-erdő 1984. 06. 03. RI (2) – Tihany/Levendulás 1983. 06. 26. RI – Tihany/Sajkod 2000. 05. 18. SzGy (3) – Vállus (?) LR – Várköly 1978. 05. 28. OA (2) – Vászoly 1982. 06. 27. PA, 1986. 05. 24. SzK – Vászoly/Öreg-hegy 1990. 05. 12. SzK (3) – Zalasántó/Tátika (?) LR.

KASZAB (1940): Badacsony, Balatonederics, Gyenesdiás, Keszthely, Kup, Nagyvázsony, Pápa.

Trachynae LAPORTE & GORY, 1840

Aphanisticini JACQUELIN DU VAL, 1859

Aphanisticus LATREILLE, 1829

Aphanisticus elongatus VILLA, 1835 – nyurga törpedíszbogár

Holomediterrán elterjedésű faj, amely Magyarországon csak szórványosan fordul elő, és

kifejezetten a ritka fajok közé tartozik. A lárvák sás (*Carex* sp.) és szittyó (*Juncus* sp.) leveleiben fejlődnek. Az imágók májustól júliusig tápnövényeiken találhatók.

– Bakony (?) an (2) – Bakonycsérnye/Kisgyónbánya 1995. 05. 24. KCs – Balatoncsicsó 1977. 05. 01. PA – Fenyőfő/Kék-hegy 1983. 05. 14.-15. PA – Mindszentkál 2000. 04. 24. RGy – Pétfürdő 1927. 06. an – Ugod 1909. 06. 06. WF.

KASZAB (1940): *Ugod*.

Trachyini LAPORTE & GORY, 1839

Habroloma THOMSON, 1864

Habroloma geranii SILFVERBERG, 1977 – parányi levélvájár

Eurosibériai elterjedésű faj, amely viszonylag kevés helyről került elő, ritkább faj. A lárvák kizárólag a pirosló golyaorr (*Geranium sanguineum*) leveleiben fejlődnek. Az imágók április végétől augusztus végéig tápnövényeiken találhatók. Meglepő, hogy a Bakonyból csak egyetlen példány ismeretes, mivel a tápnövény a sziklafüves lejtőkön eléggé elterjedt. Sűrű szövésű fűhálójával érdemes a tápnövényt meghálózni, tapasztalatom szerint viszonylag kis területen is igen nagy számban előkerülhet.

– Mindszentkál 1997. 06. 08. RGy.

KASZAB (1940): –

Trachys FABRICIUS, 1801

Trachys fragariae BRISOUT, 1874 – szamóca-levélvájár

Európai elterjedésű faj, a lárvák szamóca (*Fragaria* sp.) és pimpó (*Potentilla* sp.) leveleiben aknáznak. A lárvák fejlődése gyors, csak néhány hétig tart. (Ez jellemző valamennyi aknázó életmódú Trachys-faj lárváira.) Az imágók tápnövényükről fűhálózhatók, és előfordulhat, hogy a tápnövények alatti törmelékben áttelelnek. Sehol nem túl gyakori ez a nagyon apró, jellegzetesen háromszög alakú, fényes, fekete színű, domború faj.

– Balatonudvari 1988. 04. 23. RN – Csopak/Nosztori-völgy 1980. 05. 31. PA – Pula 1978. 05. 29. OA – Révfülöp/Fülöp-hegy 1983. 05. 15. RI (2) – Tihany 1983. 05. 07. PA, 2000. 05. 18. MJ (2) – Tihany/Sajkod 2000. 05. 18. MJ (5) – Uzsabánya 1978. 05. 20. OA – Vászoly 1982. 06. 27. PA – Vászoly/Öreg-hegy 2001. 04. 30. RN (3) – Vilonya/Külső-hegy 1998. 04. 29.-05. 13. KCs (tcs.).

KASZAB (1940): –

Trachys minutus (LINNAEUS, 1758) – fűz-levélvájár

Eurosibériai elterjedésű faj. A polifág lárvák leggyakrabban fűzfák (*Salix* sp.), ritkábban hársfák (*Tilia* sp.), nyírfák (*Betula* sp.) és szilfák (*Ulmus* sp.) leveleiben aknáznak. Az imágók májusban, júniusban tápnövényeiken találhatók. Elterjedt, közönséges, ez a leggyakoribb Trachys-faj, az imágók rendszerint nagy példányszámban fordulnak elő.

– Ajka 1978. 05. 13. ÁL (2) – Alsóórs 1977. 04. 24. PA (2) – Bakony/Cuha-völgy 1957. 05. 13. PJ – Bakonybél 1907. 06. 11. CsE – Bakonygyepes/Láprét 1983. 05. 10. TS – Bakony/Hódos-ér 1957. 11. 16. PJ – Bakonyszentkirály 1979. 05. 19. RI (2) – Bakonszücs/Kóris-hegy 1977. 07. 30. PA (2) – Balatonalmádi 1940. 09. 06. CsE – Balatongyörök 1979. 05. 02. ÁL – Balatonszepezd 1976. 05. 08. PA (2) – Balatonudvari/Kilián-telep 1982. 08. 03. CZs – Balinka 1978. 07. 08. PA – Berhida (?) LR – Csopak/Nosztori-völgy 1980. 05. 31. PA (2), 1982. 05. 23. PA – Eplény 1981. 06. 21. RI – Eplény/Malomréti-völgy 1974. 05. 08. TS (2) – Fenyőfő 1957. 08. 30. PJ, 1983. 04. 30. TS (2) – Fenyőfő/Kisszépalmapuszta 1965. 05. 25.-31. PJ – Keszthely/Büdöskúti-völgy 1961. 06. 23. KZ (3) – Mindszentkál 1995. 06. 04. RGy – Mindszentkál/Öreg-hegy 1993. 05. 01. RI – Monoszló 1977. 06. PA, 1977. 05. 01. PA – Nagyvázsony/Kab-hegy 1979. 05. 30. RI – Nyírad 1982. 08.

14.-15. RI – Nyírad/Felső-erdő 1979. 07. 16. PA – Padragkút/Nyíri-tó 1978. 05. 03. RI – Pápa 1897. 07. 23. WF (3), 1899. WF (2) – Pápateszér (?) an – Révfülöp 1926. 06. 17. CsE (2) – Szentgál/Miklós-Pál-hegy 1968. 08. 17. TL, 1986. 05. 11. PA (2) – Tés/Csöszpuszta 1982. 06. 02. SzK – Tihany 1934. 08. 08. SzV, 1939. 06. 21. BiF, 1940. 09. 15. SzV, 1983. 04. 17. PA, 1983. 05. 07. PA (2), 1994. 04. 20. MO (2) – Tihany/Gejzírmező 2000. 05. 18. MJ – Tihany/Hármas-hegy 1984. 06. 03. RI – Tihany/Kis-erdő 1983. 04. 17. RI, 1983. 04. 26. TS, 1983. 05. 07. TS, 1984. 07. 07. TS, 1983. 05. 07. TS (2) – Tihany/Külső-tó 1983. 05. 21. TS, 1983. 05. 21. TS (3), 1983. 07. 04. TS – Tihany/Sajkod 1976. 06. 25. TS, – Tihany/Szarkádi-erdő, 1994. 04. 20. MO – Tihany/Tájvédelmi-őrház 1983. 04. 24. TS (5) – Ugod 1909. 06. 06. WF (2) – Újdörög 1964. 04. 26. PA, 1964. 05. 10. PA (2) – Úrkút 1967. 08. 10.-11. PJ – Uzsabánya 1954. 05. LR – Vállus 1978. 05. 21. PA – Vászoly/Bab-völgy 2001. 05. 01. RN (3) – Vászoly/Öreg-hegy 1997. 05. 10. SzK – Veszprém 1954. 06. MaM – Veszprém/Csatár-hegy 1984. 06. 11. RI – Vindornyaszőlős/Kovácsi-hegy 1961. 06. 23. KZ – Zirc/Aklipusza 1973. 09. 06. TL – Zirc/Arborétum 1974. 04. 30. ZL – Zirc/Gézaháza/Ördög-árok 1983. 05. 11. PA.

KASZAB (1940): *Bakonybél, Fenyőfő, Pápa, Pápateszér, Révfülöp, Tihany.*

Trachys problematicus OBENBERGER, 1916 – tisztesfű-levélvájár

Közép-európai elterjedésű faj, amely a dombvidéki füves területeken fordul elő, és helyenként nem ritka. A lárvák a hasznos tisztesfű (*Stachys recta*) leveleiben aknáznak. Az imágók májustól akár októberig is tápnövényeiken találhatók. Mivel a tápnövény pusztafüves lejtőkön eléggé elterjedt, a tápnövény fűhálózásával valószínű, hogy ez a faj a Bakonyban sokkal több helyről is kimutatható lesz.

– Fehérvárcurgó 1923. 07. 24. BF – Fenyőfő 1986. 04. 26. PA – Gyenesdiás (?) an.

KASZAB (1940): *Fehérvárcurgó.*

Trachys puncticollis rectilineata ABEILLE, 1900 – szulák-levélvájár

Közép-európai elterjedésű faj, amely Magyarországon csak szórványosan fordul elő. A lárvák szulák (*Convolvulus* sp.) leveleiben aknáznak, fejlődésük egyéves. Az imágók májustól júliusig tápnövényeiken találhatók.

– Sóly (?) an – Tihany 1930. 09. 25. BF.

KASZAB (1940): *Sóly, Tihany.*

Trachys scrobiculatus KIESENWETTER, 1857 – menta-levélvájár

Holomediterrán elterjedésű faj. A lárvák menta (*Mentha* sp.) és pereszlény (*Calamintha* sp.) leveleiben aknáznak, az imágók májustól tápnövényeiken találhatók. Sokfelő előfordul, de sehol sem gyakori.

– Balatonederics 1903. WF – Balinka 1978. 06. 18. an – Csopak/Nosztori-völgy 1980. 06. 31. PA – Gyenesdiás (?) an – Tihany 1983. 04. 17. PA (3) – Vászoly 1982. 06. 27. PA – Zalaszentő/Tátika 1978. 05. 30. OA.

KASZAB (1940): *Balatonederics, Sóly.*

Trachys troglodytes GYLLENHAL, 1817 – varfű-levélvájár

Eurosibériai elterjedésű faj. A lárvák ördög szem (*Scabiosa* sp.) és ördög haraptafű (*Succisa pratensis*) leveleiben aknáznak. Az imágók júniusban a tápnövényeken találhatók, és előfordulhat, hogy a tápnövények alatti növényi törmelékben áttelelnék.

– Balatongyörök (?) LR – Pécsely/Körtvélyes 1983. 06. 26. RI – Tihany 1984. 07. 29. an – Tihany/Csúcs-hegy 1983. 04. 17. TS.

KASZAB (1940): –

Áttekintő táblázat a Magyarországon és a Bakonyban előforduló díszbogarakról

Alesalád	Tribus	Genus	Fajok száma Magyarországon	Fajok száma a Bakonyban
Polycestinae	Ptosimini	Ptosima	1	1
Acmaeoderinae	Acmaeoderini	Acmaeodera	1	1
		Acmaeoderella	2	1
Sphenopterinae	Sphenopterini	Sphenoptera	5	2
Chalcophorinae	Chalcophorini	Chalcophora	1	1
Buprestinae	Psilopterini	Capnodis	1	1
		Aurigena	1	1
	Dicercini	Dicerca	5	3
		Poecilontha	1	–
		Lampra	3	3
		Palmar	1	–
	Buprestini	Eurythrea	3	1
		Buprestis	5	3
	Kisanthobiini	Kisanthobia	1	1
	Melanophilini	Trachypteris	1	1
		Melanophila	1	–
		Phaenops	3	2
	Anthaxiini	Anthaxia	25	18
Chrysobothrinae	Chrysobothrini	Chrysobothrys	3	2
Agrilinae	Coraebini	Coraebus	4	4
		Melibooides	1	–
		Meliboeus	2	1
		Nalanda	1	1
	Agrilini	Agrilus	38	29
Cylindromorphinae	Cylindromorphini	Paracylindromorphus	1	1
		Cylindromorphus	1	1
Trachyna	Aphanisticini	Aphanisticus	3	1
	Trachyini	Habroloma	1	1
		Trachys	7	6
Összesen:			120	87

A BAKONY TERÜLETÉRŐL ELŐKERÜLT ÉRDEKESEBB FAJOK

Kisanthobia ariasi (ROBERT, 1858)

Mediterrán elterjedésű, 8-14 mm nagyságú, alul-felül zöld színű faj. Hozzánk legközelebbi lelőhelynek sokáig Dalmáciát tekintették, és nagy meglepetés volt, amikor a 1970-es években a Balaton-felvidékről előkerült (GASKÓ 1975). A lárvák tölgy (*Quercus* sp.) vastagabb törzságaiban fejlődnek, fejlődésük időtartama 2-3 év. A kifejlett lárvák ősszel bebábozódnak, és az imágók telelnak át. Az imágók májusban, júniusban jelennek meg, és tápnövényeik koronáiban tartózkodnak, elég ritkán kerülnek a gyűjtők szeme elé. Bár az életelőd alatt a Cserhátról is előkerült (KOVÁCS & HEGYESSY 1993), továbbra is a balaton-felvidéki lelőhelyei a jelentősek. Védett faj, de legjobb lelőhelyei nem tartoznak a Balaton-felvidéki Nemzeti Park területéhez. Jelenleg ismert 4 hazai lelőhelyéből 2 van a Bakony területén.

***Anthaxia istriana* ROSENHAUER, 1847**

Pontomediterrán elterjedésű, 4-5 mm hosszú, fénylő, sötétbronzos színű faj. A lárvák bórókában élnek, fejlődésük időtartama két év. A kifejlett lárvák nyár végén átalakulnak imágóvá és imágó alakban telnek át. BÍLY & SOMORJAI 1986-ban, a Balatoni-felvidékről származó példányok alapján leírták az *Anthaxia (M.) balatonica* fajt. Ez lett volna az egyetlen endemikus díszbogárfaj Magyarországon, mivel azóta sem találták meg máshol. Az elmúlt évek alatt nagyobb példányszámban is sikerült kinevelni ezt a fajt, és az a véleményem alakult ki, hogy az *Anthaxia balatonica* olyan közel áll az *Anthaxia (M.) istriana* fajhoz, hogy önálló faji státusza kétségbe vonható, ezért nem tekintem önálló fajnak, hanem csak az *Anthaxia (M.) istriana* szinonímájának. A Magyar Természettudományi Múzeum anyagának determinálásakor régebben gyűjtött példányok is előkerültek, amelyek a Balatontól délre levő helyekről származtak. Jelenleg ismert 11 lelőhelye közül 7 van a Bakony területén.

***Agrilus kubani* BÍLY, 1991**

Közép-európai elterjedésű 4,5-6,0 mm hosszú, rezes-bronzos színű faj. A monofág lárvák az élő sárgafagyöngy (*Loranthus europaeus*) kérge alatt fejlődnek, de bebázódni a farészbe mennek át. A fajt Ausztriából származó példányok alapján írták le, és jelen ismereteink szerint Csehországban, Szlovákiában, Magyarországon és Görögországban fordul elő. A Magyar Természettudományi Múzeum gyűjteményének meghatározásakor került elő Magyarországot illetően az elsőnek tekinthető példány. (Balaton-felvidék, Koloska-völgy, 1978. 09. 10., leg. Podlussány). 2001-ben végzett célzott neveléssel meglepően sok helyről – így a Balaton-felvidék több pontjáról is – sikerült kinevelni, és ráadásul nagy példányszámban is. Ma már joggal feltételezhető, hogy ahol nagyobb mennyiségben van sárgafagyöngy – márpedig a tölgyeken sokfelé előfordul – ott szinte biztosan kell lennie *Agrilus kubani*-nak is. A „ritkaság” oka az lehetett, hogy a kifejlett imágók rendszerint magasan, a sárgafagyöngyös tölgyfák koronáiban tartózkodnak és emiatt csak nagyon ritkán kerülnek a gyűjtők szemé elé, kineveléssel azonban könnyen bizonyítható az előfordulás.

***Buprestis novemmaculata* LINNAEUS, 1767**

Eurosibériai elterjedésű, 13-20 mm hosszú, érces-barnás színű faj, amelynek szárnyfedőin változékony alakú sárga foltok vannak. A lárvák nálunk erdeifenyőben (*Pinus sylvestris*) és feketefenyőben (*Pinus nigra*) több évig fejlődnek. Az imágók júliusban, augusztusban tápnövényeiken, beteg, száradó, napsütötte fenyőfákon találhatók. Magyarországon 9 lelőhelyről került elő, ebből 7 van a Bakony területén. Általában egy-egy lelőhelyről csak egy-egy példány került elő, egy-két helyről azonban sikerült nagyobb példányszámban is kinevelni, illetve a szabadban is megtalálni. Nem védett faj, ezért szépsége és relatív ritkasága miatt javasoljuk minél előbb védelem alá helyezni.

***Buprestis octoguttata* LINNAEUS, 1767**

Eurosibériai elterjedésű, 9-15 mm hosszúságú, fémes-kék színű faj, amelynek szárnyfedőin 4-4 sárga színű folt van. A lárvák fenyőfélékben (*Pinus* sp.) fejlődnek, fejlődésük 2-3 évig tart. Az imágók júliusban, augusztusban tápnövényeiken, beteg, száradó, napsütötte fenyőfákon találhatók. Magyarországon 8 lelőhelyről került elő, amelyből 3 lelőhely esik a Bakony területére. Érdemesnek tartom megemlíteni, hogy mindegyik lelőhelyről csak egy-egy példányban került elő. Szépsége és ritkasága miatt védelemre javasolható faj.

ÖSSZEFOGLALÁS

Magyarországon mintegy 120 díszbogárfaj fordul elő, a Bakony területéről 87 díszbogár-taxon (86 faj és 1 alfaj) előfordulását sikerült kimutatni, ami igen jelentős számnak tekinthető. Az előkerült 87 taxon közül 64 (73,6%) xylofág (54 faj lomblevelű fajokban, 10 faj tűlevelűekben fejlődik), 23 faj (26,4 %) pedig lágyszárú, vagy elfásodó szárú növényekben, illetve levelekben fejlődik.

Elterjedés szerint 20 faj (23,0 %) euroszibériai, 19 faj (21,9 %) európai, 27 faj (31,0 %) mediterrán, 21 faj (24,1 %) pontomediterrán elterjedésű.

Összehasonlítva néhány terület feldolgozott díszbogár-faunáját, az alábbiakból is látható, hogy a Bakony díszbogár-faunája relatíve gazdagnak mondható.

A Hortobágyi Nemzeti Park területéről 22 (SOMORJAI, 1983), a Kiskunsági Nemzeti Park területéről 38 (SOMORJAI, 1986), a Bükki Nemzeti Park területéről 40 (SOMORJAI et ADÁM, 1996), az Őrségi Tájvédelmi Körzet területéről 29 (MUSKOVITS, 1997), Somogy vármegye területéről 82 díszbogár fajt sikerült kimutatni (MUSKOVITS, 2001).

A fentiekből azt állapíthatjuk meg, hogy a Bakony a díszbogarak számára kedvező, változatos biotópokat tartalmaz. Különösen feltűnő a mediterrán fajok nagy száma, ami a terület fekvésének, és részben mediterrán jellegű, változatos növényzet meglétének ismeretében talán nem is annyira meglepő.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönetemet fejezem ki Hegyessy Gábornak, a sátoraljaújhelyi Kazinczy Ferenc Múzeum múzeológusának, Kutasi Csabának, a zirci Bakonyi Természettudományi Múzeum múzeológusának, dr. Szél Győzőnek, a budapesti Magyar Természettudományi Múzeum főmúzeológusának, továbbá Gaskó Kálmánnak (Budapest), Juhász János Csabának (Budapest), dr. Medvegy Mihálynak (Budapest), Muskovics Andrásnak (Tárnok), Oszonics Istvánnak (Debrecen), Rahme Nikolának (Budapest), Retezár Imrénnek (Budapest), Rozner Györgynek (Kisberény), Rozner Istvánnak (Budapest), Szalóky Dezsőnek (Budapest), dr. Szerényi Gábornak (Erd) és Vida Gyulának (Győr), hogy a gyűjteményükben lévő példányok lelőhelyadatait rendelkezésemre bocsátották.

IRODALOM

- CSIKI E. (1909–1915): Magyarország Buprestidái – Rovartani Lapok, **16**: 61-184, **17**: 17-22, **18**: 162-171, **19**: 135-137, **20**: 156-159, **22**: 88-107.
- DÉVAI GY., MISKOLCZI M., TÓTH S. (1987): Javaslat a faunisztikai adatközlés és számítógépes adatfeldolgozás egységesítésére, I. Adatközlés. – Folia Musei Historico-naturalis Bakonyiensis **6**: 29-42.
- GASKÓ K. (1975): Új díszbogár faj Magyarországon: Kisanthobia ariasi ROB. – Folia Entomologica Hungarica (Series nova), **XXVIII**, 1.: 237.
- KASZAB Z. (1940): Die Buprestiden Ungarns, mit Beschreibung neuer Formen (Coleopt.). – Fragmenta faunistica Hungarica, **3**: 81–116.
- KOVÁCS T. & HEGYESSY G. (1993): Új és ritka bogarak (Coleoptera) Magyarországról – Folia Historico Naturalia Musei Matraensis, **18**: 75-79.
- KUTHY D. szerk. (1896): Buprestidae in: A Magyar Birodalom Állatvilága (Fauna Regni Hungariae),

- III. Arthropoda (Insecta, Coleoptera) 110-114. — M. K. Természettudományi Társulat, Budapest.
- MUSKOVITS J. (1997): Az Őrség díszbogárfaunája (Coleoptera: Buprestidae) – Savaria a Vas megyei múzeumok értesítője – Szombathely, **24/2**: 73-80.
- MUSKOVITS J. & SZÉKELY K. (2001): Vászoly és környékének díszbogarai (Coleoptera: Buprestidae) – Folia Musei Historico-naturalis Bakonyiensis, **16** (1997): 109-122.
- MUSKOVITS J. (2001): Somogy megye díszbogarai (Coleoptera: Buprestidae) in Ábrahám L. ed. Somogy fauna katalógusa, 169-178 – Natura Somogyiensis I., Kaposvár.
- PAPP J. (1968): A Bakony-hegység állatföldrajzi viszonyai – A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei – Veszprém, **7**: 251–314.
- SOMORJAI GY. (1983): The species of Buprestidae (Coleoptera) of the Hortobágy National Park. – in Mahunka S. (ed.): The fauna of the Hortobágy National Park Vol. II., Akadémiai Kiadó, Budapest, 203-204.
- SOMORJAI GY. (1986): Buprestidae of the Kiskunság National Park (Coleoptera: Buprestoidea) – in Mahunka S. (ed.): The fauna of the Kiskunság National Park Vol. I., Akadémiai Kiadó, Budapest, 167-173.
- SOMORJAI GY. & ÁDÁM L. (1996): The species of Elateroidea and Buprestoidea (Coleoptera) of the Bükk National Park. – in MAHUNKA S. (ed.): The Fauna of the Bükk National Park Vol. II., Hungarian Natural History Museum, Budapest, 271-279.
- WACHSMANN F. (1907): Pápa és környékének bogárfaunája – Rovartani Lapok, **XIV**: 11-23.

A szerző címe: (Author's address):

DR. MUSKOVITS JÓZSEF
H-1113 Budapest
Tardoskedd u. 9.